

Brassói Lapok

Ara 5 lej

Ara 5 lej

Csütörtök
1932 * április 21

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

92. szám
XXXVIII. évtolyam

Ara 5 lej

Roham a konkordátum ellen

(h. gy.) A kamarában meglepetésszerűen negyven képviselő javaslatot terjesztett be, hogy a kormány mondja fel a Rómával kötött konkordátumot. A negyven kéz közül, amelyek a javaslatot benyújtotta, félreismerhetetlenül kilátszik a lóláb: az erdélyi római katolikus státus autonómiáját akarják elvitatni és a státus vagyonát az államnak juttatni. Minden egyéb, amit az emlékiratban indítókul felsorolnak, csak tetszetős és hangzatos ürügy a valódi célzat elpalástolására. Elöljár, természetesen, az irredenta vád. A magyarok, a romániai magyarok, hát még a római katolikus magyarok, a pápával cimborálnak, hogy a magyar trónra közösen királyt ültessenek. Rabi Akiba sohasem volt jobban igazolva a mondásával; ez a vád a legunalmasabban régi, de egyuttal a képtelenségig makacs és botor is. Eppen talál egy nagyfontosságú, országos jellegű, s egyben európai vonatkozású ügy súlyához és komolyságához.

Epp oly kevésbé állhatnak meg a többi mondvaesinált kifogások: az ellentét konkordátum és kultusztörvény közt, a román nemzeti jelleg kihangsúlyozásának mellőzése a püspök esküjében, Besszarábia idetartozásának az el nem ismerése. Mintha nem történt volna meg a törvények összhangba hozása, mintha a magyar főpapok nem dokumentálnák nyilvánvalóan a román államosság elismerését, mintha Besszarábiáról lehetett volna szó ott, ahol csak Erdély és Bukovina római katolikusainak érdekeit foglalták kötésbe!

Nem ezek az állítólagos hiányok és elteltek a nyugtalan és türelmetlen követelés forrásai, hanem kizárólag az az érdek, hogy minél könnyebben és hamarabb lehessen hozzájutni az elvitatott vagyonhoz. A szentszékekkel való megegyezés, az az archimedesi pont, melynél fogva a státust ki lehet vetni évszázados, törvényben biztosított jogaiból.

De vajjon érdeke-e magának a román államnak is, hogy egy kiváló organizációba, amely idáig nemcsak nem állt szemben a román nemzeti célokkal és érdekekkel, hanem a maga kulturális feladataival és áldozataival, erkölcsi és lelki hatásaival az ország egyensúlyozottságát és nemesebb hivatását szolgálta, halálos sebet üssenek csak azért, mert magyar szervezet és mert a multból még ronsait őrzi az elomlott vagyonnak és kulturális tehetőségnek?

Nem az volna-e a legfőbb érdek, s egyuttal a legfőbb kötelesség, hogy a kormány és a parlament védje és támogassa mindazon alakulatok és intézmények munkáját, erejét, életlehetőségeit, melyek, szemben minden felforgató szándékkal, és centrifugális törekvessel, a köznek és hasznára vannak és közvetve — még a más vallás erősítésével, a más fajtság érvényesítésével is — a román államot, sőt magát a románságot is erősítik?

Milyen körülményes, komplikált, fáradságos és felelősséges munka volt, ahogy annyi tárgyalás, anyagi, lelki és szellemi ütköző leküzdése után végre pontot lehetett tenni a régóta vajdó probléma végére. Ez a kompromisszum a szentszékekkel, a romániai magyar társadalom szempontjából sem kifogástalan, sőt némely megállapodás súlyos aggályokat és fájdalmakat támasztott, de legalább egy félreértésekkel, bizonytalanságokkal, kétségekkel és kibúvókkal tele állapotot változtatott állandó jellegűvé, s adott alkalmat békés, megértő, bonyodalmakat elhárító határozatra.

Az a hazaféltes és jogféltés, melynek címén ezt a megegyezést megrohanják és felborítani törekcsenek, magának az állam javának a megsebezése, szerzett és élő jogok megcsufolása. Annál végzetesebb és veszedelmesebb volna, ha utat törne magának a kormány és a törvényhozás józanágán és lelkiismeretén. Epen olyan idöket élünk, amikor a concorde-ból diszharmóniát lehet és szabad csinálni?

Láthatáron a háboru Oroszország és Japán között

Nippon kapzsi terjeszkedése egy frontba állítja
Oroszországot, Kínát és Amerikát

London, április 19.

A Távol-Keleten egyre jobban gyujtogat a háboru, esetleg egy új világháboru tüzesóvjára. Egyelőre természetesen csak egy újabb vakmerő kalandnak látszik mindaz, ami Mandzsuriában lejátszódik, de ha belepillantunk ama mozgó erők kulisszái mögé, amelyek a Távol-Kelet problémáit irányítják, mégis aggodalmasan kell megítélnünk a fiatal Mandzsuria nagyhatalmi gesztusát, amely

Japánt, a szovjetet, Kínát és a háttérben Amerikát is odaállította az idegesen várakozó és minden eshetőségre felkészült hatalmak sorába.

Egyelőre csak arról van szó, hogy a mandzsuriai köztársaság kormánya igényt jelentett be az ugynevezett kelet-kínai vasutvonalra, amelyért két évvel ezelőtt Kína és Oroszország véres és elkeseredett háborút viselt.

A kezdeményező lépés azonban megtörtént. A mandzsuriai kormány bejelentette igényét a kelet-kínai vasutvonalra, s erre, mint a leg-

közlebből érdekelt fél,

a szovjet azzal felelt, hogy megerősítette a mandzsuriai határon levő vörös helyőrségeket és — ha hinni lehet a legújabb jelentéseknek, — kilenc hadosztályt vont össze a natárszélen.

Csak egy újabb szikra, egy újabb lépés kell ahhoz, hogy a véres érdekháboru színjátéka, amelynek e pillanatban csak Kína és Japán a főszereplői, kibővített szereposztásban fellángoljon és a háboru frontra göngyölje fel ismét az egész világot.

Mert itt tulajdonképpen nem is arról van szó, hogy a fiatal mandzsui állam birtokba vegye a viharos multu kelet-kínai vasutvonalat, a Távol Kelet kereskedelmi és gazdasági életének egyik legfontosabb útját.

A mandzsui követelés mögött a kulisszák árnyékában ott van a háttérben Japán keze.

amely azt szeretné most is, amit az orosz-japán háboru befejezte után Koreában elért: protektorátus ürügye alatt megkaparintani és japán birtokká nyilvánítani Mandzsuriát

Észak-Kína legvirágzóbb tartományait s velük együtt a kelet-kínai probléma legfontosabb tényezőjét, a gazdasági és stratégiai fölényt jelentő vasutvonalat is.

A nemzetközi jog szempontjából megítélve a helyzetet, a mandzsuriai kormány követelése igen kellemetlen helyzetbe hozta Kínát és a szovjetet, mert ennek a két államnak konvenciója van arra, hogy a vasutvonalat közösen használják és közösen tartásuk fenn

Kína és a szovjet tehát érdekeik szerint egy fronton állanak,

szemben a burkolt japán aspirációkkal, de egészen bizonyos, hogy a Csendes Óceán hegemoniájáért folyó, nem is titkolt versengés és ázsiai érdekei miatt Amerika is ott lesz szükség esetén a két távol-keleti nagyhatalom mellett s természetesen Japánnal szemben.

Egyelőre még rejtély, de a közeli napokban már könnyen kiderülhet, hogy ezért a kockázatos lépésért melyik hatalomnak kell majd a történelem ítélőszéke előtt a kezdő ményezés ódiáját vállalni.

Konvertálni akarják az állam külföldi adósságait is

Ujabb monopol-zálogok fejében kapná a 800 millió frankos kölcsönt Románia

Feltevések Auboin, a francia követ és
Argetioianu tárgyalásai körül

Bukarest, április 19.

Amióta Argetioianu pénzügyminiszter néhány nappal ezelőtt megtette bejelentését a kamarában arról, hogy a kormánynak minden remény megvan az ország pénzügyi rendbehozására és sejtetni engedte, hogy kedvező noderben ilyen irányu tárgyalások folynak külföldön.

kombinációkkal van tele a gazdasági és politikai élet levegője.

A B. L. munkatársa ma beszélgetést folytatott egy, a kormányhoz is közel álló pénzügyi vezetőegyeniséggel, akinek véleménye körülbelül vissza is tükrözi a pénzügyi vezetők felfogását az újabb nagy román kölcsönt illetőleg.

Informátorunk többek között az alábbiakban fejtette ki nézeteit erről a nagy horderejű kérdéssről:

— Minthogy eddig még tényleges pozitívumok nem szerepelnek az új kölcsön hírei között, mindenekelőtt meg kell vizsgálni a nemzetközi helyzetet annak megállapítására, hogy a mai körülmények között egyáltalában szó lehet-e ilyen kölcsönről, illetőleg, hogy a kölcsönnek vannak-e valamilyen lehetőségei.

— Ha a helyzetet vizsgáljuk és a körülményeket latolgatjuk, az első, amit meg lehet állapítani az, hogy

a nemzetközi pénzpiac a dunai államokra vonatkozó londoni konferencia kudarcá után még nyomottabb, mint volt a konferencia előtt.

Ha ehhez hozzá vesszük még, hogy azoknak az államoknak a helyzetét, amelyek az utóbbi időben fizetésképtelenek lettek, semmivel sem lett jobb.

Kizárt a lehetőség annak, hogy egy állami kibocsátást kölcsönszerzés céljából keresztül lehessen menni a nem-

zetközi pénzpiacokon.

Mint egyetlen lehetőség marad a román kölcsönszerzés szempontjából az, hogy azok a francia pénzcsoportok, amelyek a stabilizációs kölcsönben nagyobb szerepet vállaltak, a francia kormány jóindulatú támogatása mellett újabb kölcsönt bocsássanak Románia rendelkezésére.

Ebben a kölcsönben a francia állam maga aligha vehetne részt, mert az a 19 milliárd francia frank, amely fölött, mint felesleg fölött 1928-ban rendelkezett, elfogyott azoknak a tranzakcióknak a során, amelyeket Franciaország külföldi kölcsönök és belföldi beruházások

Döntő jelentőségű tárgyalások

Politikai és pénzügyi körökben egyaránt

feszülten figyelnek azokra a tanácskozásokra, amelyek most már minden kétséget kizáróan megindultak

s amelyek mögött Romániára nézve elsőrendű fontosságu újabb pénzügyi akció konturjai bontakoznak ki.

A valóság az, hogy a tárgyalások lényegéről eddig még senki semmi biztosat nem tud. A szakértők kétféle lehetőséget kombinálnak. Az egyik szerint arról volna szó, hogy azok a külföldi pénzcsoportok, amelyek az eddigi román kölcsönökben érdekelve vannak, most

konvertálni akarják Románia külföldi adósságait, kedvezőbb fizetési feltételeket és alacsonyabb kamatozást akarnak biztosítani az országnak, hogy Románia valóban pontosan eleget teljesítsen kötelezettségeinek.

A lényeg itt az lenne, hogy a rövidlejá-

formájában vitt keresztül.

A B. L. informátorának egyébként is figyelemreméltó fejtegetése, amint látjuk, nem zárja ki a lehetőséget egy nagyobb szabású új román kölcsönnek, annál kevésbbé, mert amikor ezeket a sorokat írjuk, éppen telefonértesítés érkezik Párisból, amely közli, hogy

a francia „Agence Economique et Financière” legfrissebb száma már részleteket is közöl a román-francia új kölcsöntárgyalásokról.

A francia lap szerint 800 millió francia frankos kölcsönről van szó, amelyet Románia még ebben az évben venne föl a francia piacon.

ratu hiteleket hosszú lejáratuakká változtatják át.

A másik feltevés szerint azok a tőkecsoportok, amelyek a stabilizációs kölcsönt is folyósították, most már a maguk érdekében is, kellő garanciák mellett,

ujabb monopol lefoglalásával, mintegy 800 millió frankos kölcsönt nyújtának Romániának.

Mindez azonban csak találgatás, feltevés. Az ellenőrizhető tény csak annyi, hogy a hétfőn megérkezett Auboin megérkezése után nyomban felkereste Pauax francia meghatalmazott minisztert és sokáig tárgyalta vele. Azután

a tanácskozást hárman folytatták: Auboin, Pauax és Argetioianu.

A tárgyalások befejeztével Pauax vonatra ült és elindult Párisba.

Kedden, vagy szerdán Bukarestbe érkezik Rist is, neki azonban a szakértők szerint nem lesz aktív szerepe az új kölcsöntárgyalásokkal kapcsolatban.

Kétszázmilliós panama készül a nagyváradi csendőriskola építési kölcsöne körül

Tíz évvel ezelőtt másfélmilliót nem fizettek ki, most 200 milliót mégis kifizetnek egy berlini bankháznak, amely Nagyvárad városától csak 100 milliót kért

Mi mindenre jó az interimár-rendszer?

Nagyvárad, április 19.

Még javában folyik a vizsgálat a nagyváradi interimár-bizottság ellen emelt panamavádak ügyében, amelyeket Dancse Jakab pékmester robbantott ki a kenyér új maximális árának megállapításával kapcsolatban, már is egy sokkal súlyosabb és nagyobb méretű visszaélés hírei tartják izgalomban a nagyváradi közvéleményt.

Az új panama Nagyvárad egy békebeli kölcsönével van összefüggésben, amelynek visszafizetését az állam akarja magára vállalni.

és az erre vonatkozó törvényjavaslatot már be is terjesztették a parlamentben. A javaslat lényege az, hogy az állam köteles magát közel 200 millió lej megfizetésére a berlini Friedrich Wilhelm bankház részére, annak a kölcsönnek az ellenében, amelyet Nagyvárad városa még 1913-ban vett fel ettől a cégtől.

A berlini kölcsön

Azt, hogy emögött a látszólag nagylelkű és a haladó határmenti városn segíteni akaró tranzakció mögött panama húzódik meg, dr. Egy Gergely volt szenátor és Nagyvárad város éveken át volt polgármestere leplezte le, aki mindenképpen jól kell ismerje ennek a kölcsönnek a történetét és a készülő tranzakció kulisszatitkait.

A szóbanforgó kölcsön története ott kezdődik, hogy 1913-ban a magyar belügyminisztérium csendőriskolát akart építeni Nagyváradon. De, mert nem volt rá pénz,

megállapodott a várossal, hogy az vegyen fel egy kölcsönt, ebből építse fel az iskolát és az esedékes törlesztéseket Nagyvárad helyett a minisztérium fogja fizetni.

Igy is történt. Nagyvárad városa felvett egy 2 millió 550 ezer márká összegű kölcsönt a berlini Friedrich Wilhelm-bankháztól, ingyen telket ajándékozott, amelyen a csendőriskolát fel is építették. Az új épületet a város átadta a belügyminisztérium tulajdonába, amely az esedékes annuitásokat pontosan befizette Nagyváradnak, a város pedig továbbította a berlini banknak, — amíg ki nem tört a világháború.

A bankok nem hiteleznek a városnak

A háború alatt sem a magyar belügyminisztérium, sem Nagyvárad városa nem fizette a törlesztéseket, amikor pedig vége lett a háborúnak, Nagyvárad megkísérelte a kölcsön likvidálását, különösen, mert akkoriban a lej árfolyama sokkal magasabb volt az inflációba dagadt német márkáénál.

Maga a berlini bankház is meg akarta könnyíteni a város helyzetét és összesen másfélmillió lejt kért, azzal a feltétellel, hogy a pénz harminc napon belül megkapja.

és akkor a több, mint két és félmillió aranymárkában felvett kölcsönt kiegyenlítettnek tekinti. A város elvben elfogadta ezt a rendkívül kedvező ajánlatot és tárgyalásokat kezdett a helyi bankokkal a fizetendő összeg folyósítására. De a nagyváradi bankok bizalmatlansága miatt a tárgyalások nem vezettek eredményre és a város nem tudta a kedvező alkalmat kiaknázni. Közben jött azután az is, hogy 1921-ben

a csatolt területekre is kiterjesztették azt az 1916. évi regáti törvényt, amely megtiltotta a volt ellenséges államokkal fennálló szerződések teljesítését a fizetendő jóváteletre való tekintettel

és így Nagyvárad, ha tudott volna is fizetni, nem fizethette ki a Friedrich Wilhelm bankház tartozását.

A német bank perli Nagyváradot

Azóta, vagyis tizenegy év óta ez a kölcsön szóba sem került, amíg a berlini bankház 1930-ban be nem perelte Nagyvárad városát a nagyváradi törvényszéken.

A német bank egyelőre 50 ezer mai aranymárkát követel Nagyváradtól, ami inkább azt a célt szolgálta, hogy próbaként szerepeljen, amelynek elutasítása esetén a németek a nemzetközi döntőbíráshoz fordulhatnak.

Az első tárgyalást ebben az érdekes perben meg is tartották, ahol a város azzal védekezett, hogy az 1916. évi regáti törvény miatt nem volt szabad fizetnie, a követelt tétel most is zárolva van és ha Nagyváradnak mégis fizetnie kell majd egyszer, az egész 2 millió 550 ezer márkát a román államnak kell kifizetnie, amint azt a Románia és Németország között létrejött és a Monitorul Oficial 1929. január elsejei számában kihirdetett egyezmény előírja. A bíróság ezen az alapon el is utasította a berlini bankház keresetét.

OH, HOLDAS EST...

Rekruta a torony tetején

Arra ébredt fel, hogy a templom-torony keresztjébe kapaszkodva függ, lezuhant és összezúzta magát

Egy alvajáró parasztfiu borzalmas kalandja Zilahon

Zilah, április 19.

Az épülőfélben levő zilahi görög keleti székesegyház közelében szolgálatot teljesítő rendőrszem, hajnaltájban halk jajgatásra és nyöszörgésre lett figyelmes. A rendőr elindult a hang irányába s rövid keresgélés után megállapította, hogy

a templom főbejáratának közelében 21—22 évesnek látszó fiatalember hever törött lábbal és magán a magából való lezuhanásnak mindenféle látható jelével.

A rendőr intézkedésére a súlyosan sérült fiatalembert szállították a kórházba, ahol ápolás alá vették. Amikor aztán magához tért, elmondotta, hogy

Vigyázz, ha megy a vonat!

Brigantik a ploesti állomáson

Brassó, április 19.

R. Sándorné torjai asszony e hó 13-án Brailából jövet Ploestiben leszállt a vonatról, hogy onnan a brassói vonatra átszállva hazautazzék. Amikor ép be akart lépni a váróterembe, három-négy ember, akiket detektívnek nézett, elébe állott és segítségül ajánlkozott. Ahogy azután a váróteremben voltak, felszólították, bontsa fel a csomagjait, s mikor erre nem volt hajlandó,

megragadták és bevittek az állomás épületében levő rendőri szobába.

Ott a megrémült asszony kinyitotta a kofereit, mire az emberek mindent aprólékosan össze-vissza vizsgáltak. Elvették félkiló halvaját, s több narancsát, majd személyazonosságát bizonyíttványt kértek. Átadta, de, hogy fénykép nem volt benne, jegyzőkönyvet vittek fel és azzal fenyegették meg, hogy

bezárják és nem utazhatik haza.

A szegény asszony most még jobban megijedt és 60 lejt letett az asztalra, mert már sejtette, hogy mire megy ki a pakli. De az utonálló száz lejt követelte, aminek ellenében hajlandók a jegyzőkönyvet eltűnti és őt elengedni. Átadta hát a száz lejt, s ckkor kezüket a szájukra téve, figyelmeztették, hogy hallgasson, s szálljon fel a brassói vonatra, mert különben lekésik. R. Sándorné aztán csakugyan sietett, hogy le ne késsek.

Bukaresti urak „lőzik” dr. Egy polgármestert

Ez még 1930. június elsején történt és a Friedrich Wilhelm bankház nem tett egyetlen további lépést ebben az ügyben mindaddig, amíg a jelenlegi kormány hivatalába nem lépett. Egy szép napon dr. Egy polgármester azt az értesítést kapta, hogy egy berlini ügyvéd fogja meglátogatni több más úr társaságában. Ez a látogatás a városházán meg is történt, ahol

a berlini bankház jogi képviselője felmutatta a román pénzügyminisztérium jogügyi osztályának döntését, amely szerint a bankház által követelt összeg nem esik az ellenséges államokkal szembeni tartozások likvidálására vonatkozó rendelkezések alá,

hanem az adós köteles azt kiegyenlíteni. Meg is indultak a tárgyalások, amelyek során a német ügyvéd 100 millió lejt kért, mint a tartozás teljes kifizetését. A kíséretében volt urak azt magyarázták dr. Egynek, hogy állami érdek ennek a tranzakciónak ilyen formában való elintézése, mert ettől az első lépéstől függ az, hogy a német tőke bevonul-e az országba, vagy sem. Azt is megmondták a polgármesternek, hogy

ha nem sikerül ezt a megoldást megszavaztatni a választott tanáccsal, akkor egy interimár bizottsággal bizonyára sikerülni fog.

Egy Gergely azonban hajthatatlan maradt és kereken visszautasította a berlini ügyvéd által követelt összeg kifizetését, különösen azzal a legfőbb érveléssel,

hogy ennek az összegnek tulnyomó részével nem Nagyvárad városa, hanem az állam, vagyis a belügyminisztérium tartozik.

Es megszületett a 200 millió törvényjavaslat

Amikor egyszer dr. Egy polgármester hivatalos ügyben Bukarestben járt, újabb intervencióval kísérleteztek nála, hogy engedékenységre bírják, de mikor az érdekeltek látták, hogy nem mennek vele semmire, 1931. májusában a belügyminisztérium feloszlatta a városi tanácsot.

Ez a magyarázata dr. Egy szerint annak, hogy az utolsó pillanatban benyomták a parlamenthez azt a törvényjavaslatot, amelyben az állam közel 200 millió lej fizetésére kötelezi magát. Ugy látszik, hogy a berlini Friedrich Wilhelm bankház Bukarestben hatalmasabb, mint Nagyváradon, mert itt még 100 milliót sem akart neki fizetni a város, de

Bukarestben már 200 milliót is ígér az állam egy olyan kölcsönért, amelyet tíz évvel ezelőtt másfélmillió lejjel lehetett volna elintézni.

Azt, hogy kik ütötték nyélbe ezt a tranzakciót és milyen összegeket kaptak ezért, dr. Egy egyelőre nem árulja el. Megvárja előbb, hogy megszavazza-e a parlament ezt a hallatlan panamát és azután, hogy akad-e Nagyváradon olyan polgármester, ha még csak interimár bizottság élén áll is, aki ebből a kétszáz millióból akármilyen kis terhet is képes lesz ennek a mesterségesen megnyomortott határszéli városnak a nyakába varrni.

milyen különös kalandnak esett áldozatul.

A neve Cosma Vasile s Szélszeg községből többbedmagával most vonult be a zilahi zredhez, megkezdeni katonai szolgálatát.

Este a többi újossal együtt lefeküdt aludni a Csizmadia-szinben, ahol az ezred a bevonult újoncokat elhelyezte. Elaludt annak rendje és módja szerint s hogy mi történhetett vele, arra semmiféle felvilágosítást nem tud adni, de

amikor felébredt, borzadva vette észre, hogy félkézszel kapaszkodva a levegőben függ. Azután arra is rájött, hogy kezével az épülő görög keleti templom tornyának a keresztjébe kapaszkodik.

Ettől a felfedezésétől annyira megijedt,

hogy elengedte a keresztet s így zuhant le a templom ajtajához.

Cosma Vasile borzalmas kalandja az orvosok megállapítása szerint nem más, mind a holdkóros alvajárásnak egyik igen érdekes esete. Persze

örök titok marad, hogy a szerencsétlen alvajáró legény hogyan jutott ki ujonctársai közül a szabadba és miként mászott fel az épülő templom tornyára, egészen a keresztig.

A szerencsétlen rekruta a különös kaland emlékeként lábtörést és súlyos zúzódásokat szenvedett. Bevallása szerint nem ez volt az első eset, hogy éjszaka öntudatlan állapotban beköborolta a vidéket, de ilyen veszedelmes és nyaktörő utat még egyszer sem tett meg.

Öngyilkos lett

egy szerb háborús miniszter

Belgrád, április 19.

A jugoszláv politikai köröket mély megdöbbenésben tartja Todorovics volt szerb közmunkaügyi miniszter váratlan öngyilkossága. Todorovics, aki már hetvenkétéves volt, tegnap egyedül maradt odahaza belgrádi lakásán. Ezt az alkalmat használta fel arra, hogy végezzen magával. Először íróasztalánál bucsulevet fogalmazott, amelyben közli hátramaradottjaival és a hatóságokkal, hogy teljesen szabad akaratából, előre megfontolt szándékkal válik meg az élettől és így ne is kutassák öngyilkosságának hátterét. E néhány soron kívül a bucsulevél nem is tartalmaz semmit, amiből az öngyilkosság okára lehetne következtetni.

Todorovics az íróasztalánál ülve követte el végzetes tettet. Előhúzta az egyik fiókból revolverét, csövét nála tartóhoz illesztette és elsüjtötte.

A golyó átjárta az agyvelőt és azonnali halált okozott.

Az öngyilkosságot csak estefelé vették észre, amikor hazaérkeztek hozzátartozói. A minisztert mozdulatlanul, élettelen állapotban találták, íróasztali karosszékeben hátradőlve.

Todorovics valamikor jelentős szerepet játszott a szerb politikai életben és a világháború alatt az egyik legfontosabb tárcát, a közmunkaügyit töltötte be. Az ő kezében futott össze a szerb országutak ügye, ami a hadviselés szempontjából rendkívül fontos volt. A háború után Todorovicsot nyugdíjazták, elsősorban

előrehaladott kora miatt. De ő maga is visszahúzódott a közszerepléstől, amelyben sok csalódás is érte.

Halálát széles körben pertraktálják. Temetéséről az állam fog gondoskodni.

Elutasították a Máv. ellen Biatorbágy miatt beadott keresetét

Budapest, április 19.

Ismeretes, hogy a biatorbágyi merénylet miatt a MÁV. ellen több kártérítési per indult meg az áldozatok hozzátartozói részéről. A keresetek szerint a MÁV. gondatlan volt és nem ellenőrizte eléggé a vonalat akkor, amikor az egész világon egymást érték a vasúti balesetek és merényletek. A pályaezők, hangoztatják a beadványok, — a katasztrófa előtt nem járták be a vonalat, ezen kívül a viadukt korlátja sem volt elég erős.

A törvényszék ma foglalkozott a keresetekkel és

valamennyit elutasította, azzal az indoklással, hogy a biatorbágyi katasztrófát Matuska merénylete idézte elő, a MÁV.-ot tehát semmiféle felelősség nem terheli, miután nem lehetett előzőleg tudomásul a készülő merényletről, ami bekövetkezett volna akkor is, ha a vonalat jobban ellenőrizték.

A felperesek felebbezték.

KERESKEDŐK KÖNYVELESET MÉRLEGEIT ÉS BARMELY HASONLO MUNKA ELVÉGEZET VALLALJA
G. MIGOL AUTORIZÁLT KÖNYVELEZŐ
STR. 13 SEPTEMBRIE 3

Kormány-leépítést sürgetnek

**Féltucat alminisztérium és három államtitkárság megszüntetésére te-
tek javaslatot a szenátusban. Elhalasztották a költözködés határidejét**

Bukarest, április 19.

A szenátusban parlamenti kezdeményezésből rendkívül érdekes törvényjavaslatot nyújtottak be, amelynek aláírói nagyrészt a liberális pártból kerülnek ki. A javaslat követeli, hogy

május elsejével a kormány szüntessen meg két minisztériumot és több államtitkárságot, mert az ország rendkívüli gazdasági viszonyai nem türik meg azt a fényűzést,

amit a Jorga-kormány kezdett erőteljesen gyakorolni, hogy egyre újabb és újabb államtitkárságot állítsanak fel.

A javaslat követeli az erdélyi és beszarábiai minisztériumok, a miniszterelnökségi, kisebbségi, sajtó- és muzeumi államtitkárságok megszüntetését. E két utóbbit csak most létesítette a kormány. Kéri azonkívül az egyik ipari és kereskedelmi, az egyik földművelésügyi és az egyik belügyi államtitkárság megszüntetését is.

A kormánypárt körében a javaslat ki-
nos feltűnést keltett. Kellemetlenül érinti a kormányt is, amely bizalmas híveit tartja a megszüntetésre ítélt államtitkárságok élén. Érdekes kuriózumként említjük meg, hogy

a javaslatot Sándor József szenátor is aláírta,

miután a szenátusban külön is kifejtette, hogy a magyarság nem veszít semmit, ha a kisebbségi államtitkárságot megszüntetik, amint annak sincs gyakorlati értelme, hogy külön erdélyi minisztérium van minden tényleges hatáskör és intézkedési jog nélkül.

Elhalasztották a tavaszi költözködés időpontját...

Legutóbbi számunkban említettük, hogy a képviselők egyrésze kérte Pop Valér igazságügyminisztert, a tavaszi költözködési terminus törvényes elhalasztására, miután az április 23-ika utáni hét a román húsvét nagyhetére, május elseje pedig a húsvét első vasárnapjára esik. Pop Valér azzal utasította vissza a kérést, hogy a parlamentnek már nincs ideje újabb törvényjavaslatokkal foglalkozni.

A képviselők azonban nem hátráltak meg, hanem parlamenti kezdeményezésből maguk nyújtották be a vonatkozó törvényjavaslatot, amely szerint

ebben az évben a tavaszi költözködéseket, tekintettel a román húsvéti ünnepekre, egészen május hatodikáig törvényesen elhalasztják.

Pop Valér most már hozzájárult a javaslatához, amit az idő rövidségére való tekintettel a kamara már ki is osztott az illetékes bizottságnak.

Nincs pénz az árvízkarosultak kielégítő segélyezésére.

Sonerlu államtitkár sajtóexpozé tartott az árvízről. Azt akarta közölni az újságírókkal, hogy milyen nehéz helyzetbe került a kormány az árvízkatasztrófa miatt. Sok-sok millióra van szükség, hogy az árvízkarosultak a kellő támogatásban részesüljenek, azonban nincs.

Legtöbb a kár Bessarábiában, Hotin, Soroca, Orhei, Balti és Lapusna-megyékben. Soroca-városra rengeteg szenvedett, mert itt még a belváros is víz alá került. A kormány mégis csak 500 ezer lej gyorssegélyt tudott kiosztani a gazdák között.

Erdélyben Aradmegyében a legnagyobb a kár, többi, mint 100 millió lej. Alsófehéren 5 millió, Brassó megyében 5 millió, Kolozsmegyében 3 millió, Hunyadmegyében 2 millió, Biharmegyében 20 millió, Nagyiküllőmegyében 1 millió, Tordamegyében 1 millió lej.

Ezek a megyék nyilván nem fontosak a segély szempontjából. Itt még annyi segítség sem kívánunk nyújtani, hogy egyelőre legalább felfüggeszék a könyörtelen, gyilkos adóbejárásokat.

Egyébként: a kormány előbb összesen három, majd öt milliót utalt ki gyorssegélyként az árvízkarosultaknak. Ebből az összegből azonban 1 milliót a hadügyminiszternek adtak, hogy ebből fedezze az árvízkatasztrófaival kapcsolatos igénybevetett katonaság élemezését. — Bessarábiának 500 ezer lej adtak, Erdélybe 1 millió 200 ezer lej küldtek Tataru Coriolan erdélyi miniszter útján, aki most utazza be az árvízsujtotta területeket.

ket. Tutova-megye 700 ezer lej kapott. Ezt a megyét tudniillik a választási harc zavaros hullámai öntötték el.

A Székelyföld eddig még egy banit sem kapott.

FELTÖRVÉNY LETT A BIRÓI FELSZÁMOLÁSRÓL SZÓLÓ JAVASLAT

A kamara hétfő esti ülésén egyébként megszavazták a bírói uton való felszámolásról szóló javaslatot. Ez alkalommal két lényeges módosítást is eszközöltek rajta. Az egyik szerint a bírói uton való felszámolást a kereskedők és iparosok ellen nem csak maguk az adósok kérhetik, hanem a hitelezők is. A másik módosítás szerint a törvény hatályát kiterjesztették azokra a kereskedőkre és iparosokra is, akik ellen az egyszerű csődeljárás már megindult.

A javaslat megszavazásával kapcsolatban az ellenzéki képviselők újra erőteljesen követelték a városi adósok ellen elrendelt végrehajtások felfüggesztését, erre vonatkozólag azonban a pénzügyminiszter nem adott semmi választ.

CSÜTÖRTÖKÖN HUSVÉTI VAKÁCIÓRA MEGY A PARLAMENT IS.

Argetoianu pénzügyminiszter hétfőn délből kihallgatáson jelent meg az uralkodó előtt. A kiadott hivatalos jelentés szerint a pénzügyminiszter a jelenlegi politikai helyzetről tett jelentést az uralkodónak s egyben közölte vele azt is, hogy a parlament minden valószínűség szerint el tudja most már végezni munkáját a rendelkezésre álló idő alatt, tehát

az ülésszak meghosszabbítására nem lesz szükség.

Politikai körök a hivatalos jelentéssel szemben azt hangoztatják, hogy a pénzügyminiszter azokkal a tárgyalásokkal kapcsolatban tett jelentést a királynak, amelyek most indultak meg részben Bukarestben, részben Párisban s amelyek mögött újabb jelentős pénzügyi akciók húzódnak meg.

Felrobbantották Japán legnagyobb lőporraktárát 40 embert és uccákat pusztított el az explózió

Tokió, április 19.

A japán fővárosban borzalmas robbanási katasztrófa történt: a hadsereg egyik lőporraktára ismeretlen okok miatt tüzet fogott és levegőbe repült. A robbanás irtózatos ereje a szomszédos utcákban levő házak legnagyobb részét romba döntötte. A mentési munkálatok megindultak. A romok alól eddig 40 ember holttestét ásták ki.

Elkészült az óriás-Zeppelin

50 utast vihet magával az L. L. 129., a világ legnagyobb léghajója

Friedrichshafen, április 19

A friedrichshafeni Zeppelin-művek műhelyeiben most készültek el egy új légi óriás építési munkálataival. A legújabb óriás-zeppelin ideiglenesen az „L. L. 129” jelzést fogja viselni s ha a szükséges szerelési munkákat is elvégzik rajta és a próbarepülési kísérleteket kifogástalanul kiállja, akkor

beállítják az Európa és Amerika között lebonyolítandó légi forgalom szolgálatába.

Az új Zeppelin hatalmas méreteire jellemzőek a következő adatok, amelyek gígszerű arányait árulják el:

Az L. L. 129 hosszúsága 118 m.-el múlja felül az amerikai és világkörüli utakban nevezetessé vált Graf Zeppelin hosszát, pedig az is éppen eléggé impozáns volt 236 méteres hosszúságával. Átmérője 41,2 méter. Szivaralakú ballonjának rekeszeit — akárcsak az amerikai hadiflotta légi óriásainál — héliumgázzal töltik meg, hogy a tűz és robbanás veszelmét teljesen kiküszöböljék.

Az új Zeppelin, amely a világ legnagyobb léghajója lesz,

50 utast vihet magával a 25 főnyi legénységen és személyezten kívül. Próbajáratait valószínűleg az őszi hónapokban kezdi meg.

Cseh pilulában sem sikerült lenyelelni a francia javaslatot a leszerelési főbizottságban

A németek, olaszok és oroszok ragaszkodnak a biztonság politikai előfeltételeihez

Genf, április 19.

A leszerelési konferencia főbizottságának hétfői ülésén a cseh delegáció nyújtotta be javaslatát a fegyverkezések fokozatos csökkentéséről. A javaslat fölött azonnal vita indult s Belgium, Dánia, Spanyolország, Norvégia, Észtország és Uruguay delegációi azonnal mellette nyilatkoztak.

Grandi olasz külügyminiszter elvből helyeselte, hogy a konferencia véglegesen állást foglaljon a fokozatos leszerelés mellett, míg Nadolny svájci német nagykövet azt az aggodalmát fejezte ki, hogy a cseh javaslat csak nagyon diszkrét módon számol a német indítvány elvi pontjaival. Henderson angol külügyminiszternek, a konferencia elnökének indítványára a cseh javaslat megvizsgálására külön bizottságot küldtek ki Benes elnökölte alatt.

A vita folytatása a főbizottság keddi ülésére maradt, amikor

Titulescu román delegátus mondott nagyhatású beszédet és az amerikai javaslatlalt szemben a cseh delegáció ja-

vaslatának támogatását kívánta a konferenciától.

Titulescu kifejtette, hogy a cseh indítvány biztosítaná a francia álláspontban körvonalazott biztonsági elveket és a fokozatos leszerelést a fennálló békeszerződések és más egyezmények, valamint a földrajzi és stratégiai helyzet figyelembevételével hajtáná végre.

Beszéde után Jugoszlávia és Perzsia delegációi is bejelentették csatlakozásukat a cseh indítványhoz. Litvinov orosz külügyi népbiztos is felszólalt s beszédében éles támadást intézett a cseh indítvány formájában győzedelmeskedő francia álláspont ellen s közben Titulescu felszólalását is erőteljes bírálatban részesítette.

Henderson megkísérelte közvetítő indítvánnyal enyhíteni a kiélesedett hangulatot, indítványát azonban leszavazták. Így tehát a leszerelési konferencia főbizottságában sikerült elszabotálni a legelső gyakorlati jelentőségű határozati javaslatban is a mielőbbi és minél alaposabb leszerelési kötelezettséget.

A tengerbe zuhant egy olasz hidroplán és három utasa a habokba lelte halálát

Róma, április 19.

Orbetello közelében a hidroplánok kikötőhelyén súlyos repülőszerecsétlenség történt. Egy hatalmas hadigép, amelyet Guasconi ezredes vezetett,

hirtelen felborult a levegőben és a tenger vizébe hullott. Guasconi ezredes, egy mérnök és a hidroplán első szerelője meghaltak, 2 repülőtest súlyos, kettő pedig könnyű sérüléseket szenvedett.

Ujabb két akasztás Budapesten Nem kaptak kegyelmet a kispesti gyilkosok

Budapest, április 19.

Kiszivárgott hírek szerint Horthy kormányzó elutasította a kispesti vendéglős, Lukács Béla, két gyilkosának, Sztaniszlavszky Józsefnek és Kava Gusztávnak a kegyelmi kérvényét és így a honvédtörvényszék által hozott halálos ítéletet végére fogják hajtani rajtuk.

A kormányzó elutasító döntését talán még ma felolvassák a két halálraítélt előtt és ez esetben huszonegyórán belül mindkettő akasztófára kerül.

Reklámhajszává fajú Amerikában a gyermekrablás

Newyork, április 19.

Az elrabolt Lindbergh-baby rejtélye napról-napra sötétebb és titokzatosabb bűnügyé fejlődik. Az már régen nyílt titok, hogy a gyermekrablók 50.000 dollár váltásdíjat követeltek Lindbergh ezredestől, aki az összeget megbízottai útján el is juttatta a banditákhoz, viszont a gyermek még mindig nem került haza a szülőkhöz. A rablók most újból meg akarják zsarolni a világhírű repülőt s azt követelik, hogy

küldjön ismét 100.000 dollárt.

Lindbergh alkuba bocsátkozott s az újabb váltásdíjból sikerült is 50.000 dollárt elengedtetni a telhetetlen banditákkal. Egyelőre azonban csak a tárgyalások folynak s arra még mindig nincs remény, hogy a „nemzet babyját” visszaadják a sok izgalomtól felőrült szülőeknek.

MÉG KÉT „KIDNAPING”

Amíg azonban az amerikai alvilág gyermekrabló banditái és a híres óceánrepülő alkudoznak,

az amerikai közvéleményt két újabb szenzációs gyermekrablás ügye tartja izgalomban.

Az egyiknek áldozata egy Dorothy Humper nevű 9 éves kisleány, akit a banditák autón megszöktettek, majd attól tartva, hogy a gyermekrablást felfedezik, és a tetteseket a felízgatott tömegek meglicselsék, a kisleányt a város területén kívül meggyilkolták és holttestét elrejtették.

A másik gyermekrablás Wilmingtonban történt, ahol

Brodski dúsgazdag harisnyagyáros egyetlen leánykáját hurcolták el

ismeretlen rejtékhelyre a gyermekrablók. A banditák a harisnyagyárosról 100.000 dollár váltásdíjat követelnek.

Tőzsde

(1930. április 19.)

ZURICH (nyitás): Berlin 12210, Amsterdam 20860, New-York 51450, London 1950, Páris 203050, Milánó 264250, Prága 1524, Budapest —, Belgrád 900, Bukarest 307, Varsó 5765. — VALUTA: Napoleon 675, Márka 3975, Léva 112, Török líra 80, Font 645, Francia frank 664, Svájci frank 3280, Olasz líra 875, Drachma 175, Dinár 285, Dollár 166.50, Lengyel márká 19, Schilling 1975, Pengő 22, Cseh korona 497, Belga frank 470.

Modern Mozdó

BRASSO
Tel. 518

Ma, kedden német beszélőfilm újdonság

Camilla Horn legújabb filmje.

Partnere: OSZKAR MARION.

„Az élet vásárnapja”
(SONTAG DES LEBENS)

Előjáték: Zsurnál. Magyar feliratok.

Következő műsor:

Premier! Német enklő beszélő vigjáték-szenzáció:

„Sörünnepe”
(BOCKBIERFEST)

tirolai mulatságos, kacagtató filmsláger
Főszerepben: Julius Falkenstein, Hans Adalbert von Schletow, Margareta Kupfer.

Jön! Molnár Ferenc: „LILIOM”

Hol a megoldás?

ÚJ ORSZÁGOKAT KELL TEREMTENI, JAVASOLJÁK A NÉPSZÖVETSÉGNEK

De Michelis olasz szenátor szerint újból el kell osztani az ember- és tőke fölöslegeket a világ-részek között — Negyven órás munkahetet követel Albert Thomas — Hogyan látja Geniből a magyar helyzetet Peyer szociáldemokrata vezér?

A B. L. ankétja a nemzetközi munka-konferencia résztvevői között

Genf, április 19.

Itt mozog, lelkendezik előttünk egy gyülekezet, amely szociális kérdések megoldásán töri a fejét. A baj az, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Konferenciának olyan szűk hatalma van, hogy bizony aligha várhatjuk e testülettől az emberiség legégetőbb sebeinek a beheggesztését. Hiszen a sokat emlegetett B. L. T. (Bureau International de Travail), jóllehet a békeszerződések hozták létre, tipikusan háborúelőtti intézmény, amely a munkásvédelmi törvényhozásban nagyon szép reformok felől álmadozik, de amely mindenkor a rendezett viszonyok közt élükre, az üzemekben dolgozókról beszél és megfélemlítkezik arról, hogy sokkal előbbrevaló volna tenni valamit annak a százmillió lénynek a sorsáról, akiknek a mindennapi száraz kenyér öröme sem adatik meg.

Miután a hivatalos programom nem szerepel ez az égető kérdés, elhatároztam, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia delegátusai között magam fogok körüljárni és rövid lélegzetű ankétot tartok:

Mit kellene tenni, hogy szűnjön a munkanélküliség és a világ-pálság nyomása?

Hisz ez a három kategória, amelyből a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia összetevődik, amely a legközvetlenebbül van érdekelve a dologban: egyik, a munkás, mert ő egyben a munkanélküli is, másik a tulajdonos, mert ő sirdogál a bezárt gyára miatt és harmadik a kormány, mert az ő lelkére hárulna a dologtalanok eltartása.

Amit hallok tőlük, legyen az bár csak egy gondolat, vagy egyéni ízű megjegyzés, de talán okosabbak leszünk tőle, s talán kialakulhat belőle gyakorlati kezdeményezés is a jelenkor két legfenyegetőbb bajának a megoldására.

Az újságírók nehéz feladat elé állítja Genf legmozgékonyabb emberének, Albert Thomasnak, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal híres és nagytudású igazgatójának a felkutatása. Mert bár minden politikai és gazdasági gyűlésen jelen van, hogy kikérjék tanácsát, de mire közelébe juthatnánk, már eltűnik. Amikor végre megmondjuk neki, hogy most az ő szemüvegén keresztül szeretnénk pillantást vetni a lázbeteg világra, így szól:

— Talán egyszerűbb volna terjedelmes könyvet írni a válságról, mint két mondatban összesűrítve elintézni a problémákat. Már a közgazdászok legnagyobb része is elismeri, hogy rég idejét mulla az Adam Smith-féle gazdasági politika, a laissez faire, amely szerint gazdasági világrendünkben minden úgy ment végbe a legbőlcsebben, amint az egek ura rendelte.

A szocialista Thomas a fegyelmezett gazdaság mellett

A racionalizálás napjaiban, ha nem akarunk szőröstől-bőröstől felfalatni a legutóbbi néhány év alatt bámulatosan kifejlődött géptechnika által, szigorúan teroszerü irányítás és program alá kell vonnunk egész gazdasági életünket, különben könnyen úgy járunk, mint Goethe büvészinas, aki kiszabadítva a palackból a szellemet, képtelen volt többé visszaparancsolni rejtekhelyére.

— Hogy a gazdasági életet irányítani kell, ez a gondolat egyáltalán nem mai keletű. Hisz már a háborút megelőzően is nemzetközileg igyekeztek ellen-súlyozni a termelők a féktelen verseny kihatásait. A háború alatt pedig mindkét hadviselő táborban kíméletlen szigorral kaparintották kezükbe a kormányok a gazdasági gépezet irányító-kerekeit. S bár a háború elmúltával Wilson kiadta a jelszót: „Vissza a teljes gazdasági szabadsághoz”, a közgazdászok lelkében már kitörölhetetlen emlékét hagyott a szervezett és irányított gazdaság beidegzettségé.

— Ma minden kormány úgy cselekszik, mintha a gazdasági életbe való be-

avatkozása nélkül elkerülhetetlen anarchia következne. Ismerjük az angol bankpolitika változását, a magyarországi és ausztriai deviza korlátozások elszomorító hatásait, a német szükség rendele-tet, a Nemzetközi Fizetések Bankjának megteremtését, ugyszintén a Romániában nemrég meghonosított kiegyenlítő, Klinger-rendszerét is. A gazdasági életnek hasonló energikus korlátozásaival nemcsak fölbomlasztani, hanem összhangba is lehet hozni a világ közgazdaságát. Erre azonban csak akkor kerülhet sor, ha a kormányokat nem az egyedül üdvöztőnek hitt nacionalizmus politikája vezérelné a rendeletek kibocsátásánál, hanem a gazdasági élet magasabbrendű ideáljai.

Nemzetközi egyezmény a 40 órás munkahétről

Ezután a francia munkástömegek korlátlan hatalmu urával, Léon Jouhaux-val beszélgetünk. A szociális vezér jólismert Mefisztó-arcán, kecskeszakáll táján elégtelt mosoly játszadozott. Ma helyezte

A munkaügyi konferencia kapcsán Genfben ülésezik most a nemzetközi szakszervezeti szövetség kongresszusa is, Citrine elnöke alatt. A kongresszus, amelyen a delegátusok 14 millió szervezett munkást képviselnek, elsősorban a munkaszervezés problémájával foglalkozik.

Keressünk új Amerikát

De Michelis szenátor, olasz nagykövet a szociális kérdések egyik legalaposabb ismerője. Derűsen fogad és mindjárt új tervéről beszél.

— Új országokat kell teremtenünk, — mondja lelkesen de Michelis szenátor, — mert az ipari fejlődés és a nyomában járó demográfiai alakulások miatt többé nem férünk el a kontinensünkön. A világtörténelem napjainkban is megismétlődik, hiszen emlékezzünk csak vissza az 1875—1900 közötti időszakra, amikor ugyanilyen mérges krízis volt áreséskel, munkahelyiükről kiszorult emberfeleslegekkel és általában társadalmi meg-rázkódtatásokkal. És akkor indultak óceántúli utjukra az első emigránsok, 1875-ben és kibontakozott az emigrációs áramlat, amely a kilencszáz-as esztendő-kben érte el csúcspontját. És mihelyt a tőke és az ember újból széjjeloszlott a világban, beállt a nyugalom és a jólét. Ma is az segíthetne csupán rajtunk, ha

nyomorgó, tulzsufolt kontinensünkön erőlyes vérátömlesztést hajtanánk végre.

— Akik feleslegesek, azoknak fel kell kerekedniök és új világ-részek felé indulni, hiszen van még ma is elég kiakná-zásra váró, természeti kincsekben gazdag területe a világnak.

— Csak fel kell kutatnunk a külön-böző világ-részekben azokat a helyeket, ahol ha az első évek szorgos munkájáért nem is adna több kenyeret a föld, csak éppen annyit, hogy ne haljunk éhen, nemsokára ezeken az új területeken is intenzív gazdálkodás indulna meg, pez-szüllő kereskedelmi és ipari élet fejlődne ki. És ilymódon, aki elmegy tőlünk, jó-létet, boldogságot küzdhet ki magának, aki pedig a régi kontinensen marad, annak több hely és érvényesülési lehetőség jut. Szóval általánosan javulna a hely-

peramentumos titkára is, aki kérdésünkre, miképpen látja a krízist, nyílt sző, kimondással válaszol:

— Sajnos, Magyarország nem játszhat nagyobb szerepet a munkanélküliség megoldásának a kérdésében. Ezt a kérdést az európai államoknak együtt kellene megoldaniok. Magyarország helyzete azért is súlyosabb, mert

tulnyomórészt agrárország lévén, ipari terményeinek elhelyezésére nem tudott piacot teremteni.

A mezőgazdasági termények árának nagyarányu esése másfelől az alacsony munkabér következtében a belső fogyasztás egészen a minimumra csökkent.

— A közterhek rendületlenül emelkednek és egyre emelik a vasut és posta tarifáját is, ami végeredményben nem jelent többletbevételt. Legnagyobb probléma azonban a hitelkérdés, amely szinte megoldhatatlannak látszik. Magyarországon még eddigi kamatait sem tudja fizetni adósságainak, újabb kölcsőre tehát nagyon is mérsékelt kilátásunk nyíhat a közeljövőben.

— Meggyőződésem, hogy ez a helyzet Magyarországon csak teljes rendszerváltozás esetén volna megoldható. Nyélbe kellene ütni a földbirtokreformot és leépíteni, mégpedig minimumra, az állami adminisztrációt.

— Mindennek alapja azonban egy új parlament, amelyet tisztán és általános, titkos választójog alapján választanának meg.

A magyar szociáldemokrata vezér beszélgetésünk folyamán azt is elmondta még, hogy utközben értesült egy szomorú hírről: a csepeli Weiss Manfred-féle gyár teljesen beszüntette üzemét, amiáltal egyik napról a másikra 3.500 munkás vesztette el kenyerét.

*

A diszes hotel szalonban, ahova behangzik a zene az étteremből, egy őszes ural ülünk együtt, aki vastag füstfelhőket erget a szivarjából. Robersson szenátor, a Konferencia elnöke, akit a kanadai kormány küldött Genfbe.

De a Canadian Pacific Railway egykori elnökigazgatójának hiába tesszük fel a legválogatottabb kérdéseket, mindenre lakonikus választ ad.

— Ezt, mint a konferencia elnöke, majd csak a végén mondhatom meg, — válaszol szőfukaron. — A határozatokat pedig Albert Thomas igazgató jelentése alapján fogja meghozni az értekezlet.

Elhallgatott és füstfelhőibe temetkezett. Hiába, mindenfelé vannak kormányférfiak, akik nem akarnak elébe vágni a világkrízis magától való megoldódásának.

Seidner Imre.

Miklós herceg Belgrádba repült

Bécs, április hó 19.

Miklós román herceg, aki autóján tegnap az osztrák fővárosba érkezett, hirtelen félbeszakította utazását Páris felé. A herceg ugyanis aeroplánra ült és Belgrádba repült. Belgrádi utjának célja ismeretlen, valószínű azonban, hogy csak nővérének, a jugoszláv királynénak a meglátogatásáról van szó.

Újra megjelent a Népszava

Budapest, április 19.

Emlékeztet, hogy a magyar belügyminis-terium betiltotta a Népszava című szociáldemokrata napilap megjelenését, aminek következményeképpen kétnapos nyomdai sztrájk is volt Budapesten és tüntetések zajlottak le az ország különböző részein. A belügyminis-terium most újra megengedte a Népszava megjelenését és egyben visszaadta a lap utcai árusítási jogát is.

BUTORAINK MINŐSÉGE

ÁRAINK OLCSÓSÁGA VERSENYEN FELÜL ÁLL!

SZÉKELY ÉS RÉTI BUTORGYÁRT.

BRASSÓ * BUKAREST * MAROSVÁSÁRHELY

Hírek

HÁROMEZER KÜLFÖLDI MUNKÁS DOLGOZIK TEMESVÁRON. Tudósítónk jelenti: Az itteni munkásság körében régóta rossz vért szűl, hogy a temesvári gyárvállalatoknál nagy számban dolgoznak idegen munkások, akik így elveszik a belföldiek kenyérkereseti lehetőségét. Értésülünk szerint mozgalom indult meg, hogy a jövőben csak bizonyos arányszámban alkalmazhassanak az iparvállalatok külföldi munkásokat. Jelenleg Temesváron háromezer külföldi munkás van alkalmazásban.

NEVETSÉGES IRREDENTA-VÁDAK TEMESVÁRI KERESKEDŐK ELLEN. Tudósítónk jelenti: Az utóbbi időben szokássá vált, hogy egyes tulbuzgó sziguranca-detektívek irredenta-vadakat követeljenek egyes temesvári kereskedők ellen. Így például egy ruhakereskedőt azért molesztálták, mert a kirakatába kitett piros leányruhán zöld árjelző tábla függött és ezen a zöld táblán fehér számok voltak láthatók. Ráfogták tehát a kereskedőre, hogy a piros-fehér-zöld színeket szándékosan alkalmazza. Egy másik esetben egy zongorát helyeztek „váll” alá, hasonló színvegyítés miatt. A temesvári kereskedők társulata most panaszt emelt a vexálások ellen a sziguranca-igazgatónál, aki megígérte, hogy hasonló nyilvánvalóan akaratlan esetekben a jövőben nem fogják a kereskedőket zaklatni.

LESZURTA A LÓ ÁRÁÉRT. Brassó városában, ahol meglehetősen csendesen telnek a napok és a rendőri bullelinek szerencsére csak ritkán jelentenek szennzációkat, a hétfő-keddre virradó éjszakán súlyos kimenetelű verekedés játszódott le a téglagyár mellett elterülő cigánytelepen. Jancu György cigány összeesett Serchezi Istvánnal, egy ló ára fölött. A veszekedés folyamán Jancu előrántotta bicskáját és azt többször Serchezibe döfte. Az áldozat számtalan sebtől borítva, haldokolva esett össze. A sikoltozó cigányok rendőri hivatást és Jancut be akarták kísérni, a rendőrségre. Utközben azonban megszökött a rendőr mellől és csak órák múltán sikerült letartóztatni. Átadták az ügyészségnek. — Serchezi István kórházba szállították.

ÚJ HELYSÉGBEN A MAGYAR PÁRT BUKARESTI KÖZPONTJA. A Magyar Párt parlamenti csoportja Bukarestben a Strada Transilvaniei alatt levő helyiségeit áthelyezte a Strada Clemenceau 11., I. emelet alá.

Boldogszivek

(ZWEI GLÜCKLICHE HERZEN)

SIMAY GERŐ HALÁLA. Brassó társadalmát fájdalmas csapás érte. Hétfőn 84 éves korában, párnapos szenvedés után meghalt Simay Gerő, az egykori előkelő Simay Testvérek dívatárcélg társulatjának, aki évtizedeken át volt a brassói kereskedővilág egyik markáns, vezető alakja, érdekeinek, intézményeinek irányítója, vezetője. Mint ilyen, hosszú időn át elnöke volt a brassói kereskedelmi és iparkamarának és végzett kereskedelmi bírói tiszteket a törvényszéken. Visszavonulván az tisztelettel, Simay Gerőt a Népbank részvénytársaság elnökének választották, s nem az ő odaadásán, szakértelmén s puritán egyéniségén mult, hogy az egykor oly népszerű és virágzó pénzintézet válságba jutott. Simay Gerőt, akit közéleti érdemei elismerésül annak idején kereskedelmi tanácsosi címmel is kitüntettek, a hazai örménységnek is vezéralakja volt, a legjobb és legnemesebb emberek közül való, akit — bár soha magyar-embert meg nem tagadta, osztatlan tisztelet, és nagybecsülés és rokonszenz övezte a más nemzetiségek részéről is. Halála általános mély részvétet keltett és egyetlen fia, Simay Viktor, brassói római katolikus főgimnázium tanárt, a jeles orgona- és zongoraművészt, részvénytársulatokkal halmozta el. Simay Gerő emlékét a brassói magyarság kegyelettel fogja megőrizni.

BIRI NÉNI SZAKACSKONYVE a háziasszonyok öröme. Bővített kiadása 254 oldal, több száz konyha- és tészta-receptet tartalmaz. A félévazonkötésben 150 lej. Csak ezt fordadják el, mert minden könyvkereskedésben és újságelárúsnál kapható. Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályától.

Forum Mozdó Brassó

Tel. 145 Csak 3 napig, ápr. 19, 20, 21-én Tel. 145

Közkivánatra

Fritz Schultz, Jarmilla Novotna, Heinz Bollmann, Truus Van Alten

A koldusdiák

című

világhírű operett főszerepeiben

Zenét szerzte: Müllöcker, Mon, Ero-Film Brassó

APRILIS 21.

MAROSVÁSÁRHELYI HÍREK. Tudósítónk jelenti: Rostás István katonaszökevény, az elmúlt év novembereben vadházastársával indult a marosvásárhelyi hetivásárra, azonban csak ő érkezett meg, mert a közbeeső erdőben vadházastársát megölte. A gyilkosság felfedezése után sokáig bujkált, míg aztán ez előtt két hónappal Marosvásárhelyen sikerült elfogni. A törvényszék őt évről évre ítélte a gyilkos katonaszökevényt. — **Tóvosi Kálmán** bodoni asztalos kacorral több súlyos sebet ejtett Szőcs Ferenc falubeli ácsra, mert az elfelejtette kifizetni a rendelt és leszállított koporsókat. A törvényszék hat hónappal sujtotta a vérmes asztalost. — **A maroshévi Maros-völgy-fatelep** fűrészműemének egyik szárnya kigyulladt és részben leégett. A kár mintegy 60 ezer lej. — **A marosvásárhelyi Kemény Zsigmond Társaság** legutóbbi ülésén **Tabéry Géza** nagyváradi író tartott nagyhatalú előadást „Ki az az Ady” cím alatt.

ELALTATTA A CSELEDLANYOKAT ÉS KIRABOLTA AZ ELŐSZOBASZÉKRENYT EGY CIGÁNYASSZONY. Hétfőn délután dr. Caliman brassói orvosnak a Gács-majoron levő lakásán veszedelmes szélhámosszó járt. A konyhában foglalatosskódó két cseledélyhez egy mézes-mázos szavu idősebb cigányasszony állított be és azt mondotta nekik, hogy ördögökkel és titkos hatalmakkal cimborál, kívánjanak csak bármit, mert ő azt teljesíti. A lányokat azután leültette és szüngerálta, hogy most titkos hatalmak működnek az előszoba szekrényében, amelyhez közeledni nem szabad. A lányok eddig még ki nem derített módon mély álomba merültek, a cigányasszony valószínűleg hipnotizálta őket és a furcsa álomból csak későre tértek magukhoz. Az egyik bátorságot vett magának és közeledett a szekrényhez, hogy megnézzé mi is van ott és ekkor rémülten látta, hogy a szekrényből hiányzik egy csomó ruhánemű és hiányzik az az 5900 lej is, ami a ruhák között volt. Rögtön jelentette az esetet, de a furfangos cigányasszonynak már hűlt helye volt.

FAYARD: SZERETNI — GYÖTRELEM. A mai Kaméliás hölgy, díjat nyert regénye ára 32.— Lei. Szerelmem és Tragédiám. Az utolsó cári pár és Rasputin intimitásai, tragikus bukása. A 300 oldalas könyv ára 72.— Lei. A pénzt bélyegeken is lehet küldeni, a portó külön 10 lej. — Brassói Lapok könyvosztálya.

64.000 MOZI. Newyorkból jelentik: Az Amerikai Egyesült Államok kereskedelmi minisztériumának a kimutatása szerint a világon összesen hatvannégyezer mozgó színház van. A moziknak ezt a seregét naponta átlag 25 millió ember látogatja.

FOGADÁS ÖTSZÁZEDES LEJÁRATRA Louisianában már hosszabb ideje tervezik, hogy nagyszzerű capitoliumot építenek Louisianában fogadására már beutazt a nagyhangú tervezetésekre, amelyek sehogy sem akarnak a megvalósulás stádiumába lépni. Az általános tamaskodásra jellemző az a fogadás, a melyet két polgár kötött. J. Dotler és R. Col-

Ábrahám Pál zenéjével.

lins kereskedők fejénként 2 és fél dollár deponáltak az állami bankban, azzal a kikötéssel, hogy az összeget kamatos kamatával együtt 2432-ben, tehát pontosan 506 év múlva kell kifizetni, ha a capitolium már áll, Dotler lezármasztójának, ellenkező esetben pedig Collins örököseinek. Mint kiszámították, a boldog örökösök 2,084.000 dollár birtokába fognak jutni, már amennyiben akkor is a pénz fogja uralni a világot.

KÉT ÓRA HOSSZAT NEVETNI FOG! Május 4-én van a híres „Wiener Theater der Komiker” brassói vendégzereplése, Berg Arminnal, Springerral és a teljes együttesel. (e)

PÉSZACHI ISTENTISZTELETEK BRASSÓBAN, AZ ARVAHÁZ-UTCAI ZSINAGOGÁBAN: április 20-án, az ünnep előestéjén délután egyenyed 8 órakor, április 21-én és 22-én reggeli ima 9 órakor; április 21-én esti ima, délután egyenyed 8 órakor hitszónoklattal. Szerdán, április 20-án reggeli ima háromnegyed 7 órakor, utána az elsőszülöttek részére s sikkum. A templom-előjáróság.

AZ ALLATOK BARÁTJA. A Rothschild-dinasztia angol ágának feje nemrég ünnepelte születésnapját. A világ minden részéből érkeztek távirati gratulációk s a telefon a vidéki Rothschild-kastélyban állandóan csilingelt. A barátok és szomszédok egész serege állított be ajándékokkal és a kastély ünnepi izgalomban volt. Csak éppen Rothschild nem volt közöttük. Elmenekült az ünnepség elől — barátai körébe. Azok a barátok, akiknek körében Rothschild születésnapját töltötte, az állatok voltak. Ez a Rothschild ugyanis nemcsak bankár, de zoológus és természetbarát is s megengedheti magának egy magánállatkert luxusát. A születésnapján, úgyátszik, legelőbbre becsülte a kedvenc állatait.

Óh, ezek a szeplők!

Irtó: VÁRADY ILUS,

a bécsi kozmetikai iskola igazgatónöje

Hát bizony nagyon sok gondot okoznak és okoznak mindig szegény nőknek ezek a csunya; különösen az első tavaszi meleg sugárral jelentkező foltocskák. A testen még el lehet őket takarni, de az arcon egyáltalában nem és, ha valaki ezt tenné, azt hinnék róla, hogy valami csunya vérbetegség áldozata!

No, nem kell mégis annyira kétségbeesni. Miért van a világon a modern kozmetikai tudomány?

Egy bécsi orvosnak sikerült olyan szérumot feltalálnia, amellyel, ha beoltják a szeplőző bőrgyet, megszűnik ez a csapás. De ez az oldási eljárás még nincsen átadva a közhasználatnak és csak kísérletek folynak vele. Ugyanis az orvosi tudomány nagyon óvatoss és évekig kísérletezik minden új találmánnyal, mert könnyen lehetséges, hogy ugyanaz a szérum, amely elhajtja a szeplőket, ártalmas a szívnek, vagy valamely más szervnek. Majd meg-látjuk.

Az általános kozmetika igen szép eredményeket ért el az ugynevezett profilaktikus eljárásokkal. Arra törekszik, hogy a bőrt meg-edzze a szeplőképződés ellen és ezért már tél folyamán megkezdje a kezelést, ultraviolet sugárzással, maszázs-al és megfelelő összetételű, ugynevezett profilaktikus szeplőkenő-csökökkel.

De hát ez a kezelési mód olyan hölgyek részére, akik nem élnek fővárosokban, ahol értik és csinálják a kozmetikusok ezt az eljárá-sokat, abszolúte nem jöhet tekintetbe. E höl-gyek részére adok egy pár praktikus taná-csot, hogy miként távolíthatók el a már ki-fejlődött szeplők. Természetesen örökös eltá-volításról szó sem lehet, de a nők megelőz-senek azzal is, ha legalább egy szezonban olyan tiszta és szép lehet a bőrük, mint a szerencsé-sebb csillag alatt született barátnőjüké, külö-nösen a strandolás, az uszás, a napozás, a ki-rándulások idejében.

A legjobb szer a szeplők azonnali eltávoli-tására a koncentrált karbolsav, amellyel elég-séges egyetlen kezelés. Egy hegyes ívegpál-cával egyenkint tufolják és leszárítják a szeplőket. Természetesen ez az eljárás csak ott jöhet tekintetbe, ahol a szeplők csak szór-ványosan fordulnak elő. Ha heves gyulladás támad a kezelés nyomában, különösen a na-gyon érzékeny arcbőrön, akkor először ecetes Tonerde-borogatást alkalmazunk, azután az illető gyulladt helyekre cinkpasztával vas-tagon mekenti vászonrongyokat teszünk. Ezek mindaddig hagyandók fenn, amíg a gyulladás teljesen megszűnik. Egy pár nap mulva minden meggyógyul és szép tiszta fe-hér arcbőr a munka és fájdalom jutalma.

Ha azonban a szeplők egészen sűrűn bo-rítják, különösen az arcbőrt, akkor sokkal helyesebb és célszerűbb az egy százalékos sublimált oldattal való kezelés. A tiszta vá-szondarabok ebbe az oldatba mártandók be és négy órán keresztül hagyandók a bőrön. A felsőbb valóssággal kihagyazik és ezekkel a hólyagokkal együtt a szeplő is eltávozik. Ennél a kezelésnél a gyulladás nagyon heves, igen ajánlatos csakis orvosi ellenőrzés mellett ezt a szeplőeltávolítási módszert alkalmazni.

Azután lehet a szeplők ellen küzdeni a kü-lönböző ugynevezett bőrfelhéritési eljárások-kal. Itten közlöm a híres szeplőtej receptjét. Ez 5 rész ammoniumchlorát, 5 rész sósav, 5 rész glicerín, 80 rész bensoetinktur és 30 rész babérvizből áll.

Közlöm még az ugynevezett szeplőkenőcs

Főszerepben:

**Manda Schneider
Georg Alexander**

összetételét is. Ez áll 30 rész ichtyol, 10 rész vörös ton, 10 rész uborkaessencéből.

A másfajta szeplőkenőcsök, amelyeket kü-lönböző fantasztikus nevek alatt hoznak fo-galomba, többnyire mind erős higanytartal-muak és csakis orvosi felügyelet mellett hasz-nálhatók, mert a bennük levő higany igen ár-talmas méreg a szervezetre.

En a magam részéről a megelőző profilakti-kus eljárások és kezeléseik híve vagyok, de hát ez rendszeres kezelést igényel és erre ke-vés nőnek van alkalm. Még igen lényeges, hogy a szeplőre hajlamos hölgyek az ugy-nevezett szeplővédő krémeket alkalmazzák, mi-előtt a szabad levegőre mennek és e főlé a szintén különös összetételű szeplőpudert dör-zsölkék. Ugy a krém, mint a puder ugy van-nak összetéve, hogy a bennük levő fűlkatré-szek azokat a napsugarakat, amelyek a szeplő-t kihiúzzák a felsőbőrre, — elnyelik. Kék, lila és sárgaszínű fűllyakkal is lehet a szeplő-ellen védekezni, de, miután ma a fűllyol-vise-lése nem divat és miután minden, ami divat, komikussá teszi az embert, ezt nem tanácsol-hatom. Sokan úgy vélnék a szeplő ellen meg-hadakozni, hogy intenzíven lesülitik a bőrt, ami eltekintve, hogy abszolúte nem segít, he-ves fűllyásokat, szemgyulladásokat és más zavarokat okoz a szervezeten.

Weiss Ilona zongoraművész nő zenekari hangversenye

A Honterus-főgimnázium nagytermé-ben előkelő és válogatott közönség előtt zajlott le hétfőn este Weiss Ilonka zongoraművész nő zenekari hangversenye, amelynek műsorán Beethoven Esz-dus és Rachmaninoff C-moll zongoraverse-nye szerepelt.

Igaz és tiszta élmény volt egymásután hallani ezt a két gyöngyszemét, amelyek karakterben és szellemben éppen eléggé távol állanak egymástól. A Beethoven-koncertben a lázadó dac és fájdalom vi-vódásai csendültek fel a legusztabban megőrzött klasszikus formák kereteiben. Mintha a Laokoon-csoport márványba formált kinjai elevednének meg a zene anyagátalan anyagában. S ezzel szemben a Rachmaninoff-versenyműben az orosz pusztá minden melankóliája, sivársága, vadsága és zabolatlan szabadsága, be-lekényszerítve azokba a klasszikus for-mákba, amelyek már szinte szétrobban-nak ennyi szilajságtól és visszafojtott in-dulatától.

Weiss Ilona nagyszűrése képességei: tehetsége, muzikalitása s ragyogó techni-kája maradék nélkül hozta ki a prog-ramm első műsorszámának tételtől mindazt, ami beethoveni és a Rachmani-noff-koncertből mindazt, ami új és ide-genszerű volt a zenei klasszicizmus for-manyelvében.

A zenekari kíséretet a brassói szőlis-tákkal kiegészített városi zenekar látta el Bobescu Constantin konzervatóriumi igazgató lendületes vezetése alatt. Zon-gora és zenekar kifogástalan összhang-ban csendültek össze s ha valamit kifó-gásolhatunk, az csak az a körülmény le-het, hogy a zenekarnak még jobban kell mérsékelnie és fegyelmeznie magát a já-ték lendületében, hogy a zongora vezé-tőszólamát el ne nyomja.

Az estély közönsége hálásan és szere-tettel fogadta a kiváló zongoraművész-nő művészi játékát és tapsviharral kö-szöntötte minden szünetben és a hang-verseny végén. Az ünneplésből méltó rész illette meg Bobescu dirigens is, aki szuggesztív erővel vezette és irányította a zenekar lelkes játékát.

— fz —

Stolipin meggyilkolása az Ochra-na tudálával történt. 1911 szeptember elsején történt, hogy a kievi operaház előadása közben, a cár jelenlétében, Stolipint, a mindenható miniszterelnö-köt Bogrov ügyvéd, akit ezért később kivégeztek, agyonlőtte. A gyilkos báty-ja, aki mint orosz emigráns él Berlin-ben, most megjelent emlékirataiban azt állítja, hogy őccse a gyilkosságot ugyan a forradalmi bizottság rendeltetére, de a titkos rendőrség tudtával követte el, amelynek főnöke Stolipin legnagyobb ellensége volt. Ugy terveztek, hogy a gyilkost, tette elkövetése után megmen-tik: a lövések elhangzása után, — ez volt a terv — eloltják a villamos vilá-gítást s a gyilkost egy készen tartott katonai egyenruhában megszöktetik. A gyilkos ezt tudva, a lövések után nem is igyekezett menekülni. A terv azért hiusult meg, mert az egyik szerelő az Ochra-na ügynökét nem engedte a vil-lamos főkapcsolóhoz. A gyilkos letar-tóztatásától fogva utolsó pillanatáig azt a frakkot hordta, amelyben az opera-előadás jelen volt.

LYSISTRATA ÉS A RENDŐR. Nem mindennapi pörben állott a na-pokban ötvennyolc színész és színész-nő, öt rendező és nagyszűrése szinpad-i munkás a los-angelesi büntetőbíró-ság előtt. A társaság ellen feljelentést tett Griffin rendőr, amiért Aristofanes „Lysistrata”-ját, amelynek „erkölcs-te-len tartalma felháborodást kelthet a

Főszerepben:

**Herman Thimig
Bársony Rózi**

lakosságban”, előadta. A feljelentés, ezt meg kell állapítani, még az illye-mikre könnyen hajló esküdtek közt is nagy derűtséget keltett, amely homéri kacajba kapott, amikor Griffin állás-pontjának megmagyarázására így szólt:

— Ez a darab azt prédikálja, hogy öltözködjék minden fiatal asszony drá-ga ruhákba, hogy barátaik, akik rend-szerint a katonasághoz tartoznak, ne tudjanak nekik ellentállni. Ha pedig már idáig vitték, a legcsekélyebb ke-gyet is tagadják meg a férfiakról, ha meg nem esküsznek rá, hogy jövőben sohasem vesznek részt háborúban.

Az esküdtek nyilvánvalóan restelték Aristofanes gondolatának ilyen kom-menálását, de azért még sem tudtak megállapodásra jutni, úgyhogy az új letkiírdetést el kellett halasztani.

B. L. 5. OLDAL

— Időjárásjelentés. Budapestről jelenlik: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint változóan felhős időjárás várható, keleti részeken némi esővel és hősüléssel.

— EGEREK ÉS PATKANYOK PUSZTÍTJAK AZ ŐSZI VETÉSEKET. Bukarestből jelentik: A földművelésügyi minisztériumból beérkezett jelentések szerint a mezei egerek és patkányok nagy mértékben elszaporodtak és különösen Máramaros megye egyes részein pusztítanak. Az őszi vetésekben már is jelentős a kár.

— A VIZÁRADAS TIZENNYOLC-MILLIÓ LEJ KÁRT OKOZOTT SZILÁGYMEGYÉBEN. Zilahról jelenti tudósítónk: A szilágy megyei prefektúrához beérkezett eddigi jelentések szerint, a vizáradások okozta károk tizenhatalomra becsülhetők. A megyében a legnagyobb kárt a zsilói járás szenvedte, ahol is a Szamos okozta kár a nyolc milliót is meghaladja. A károkkal földművelők között a megyei gazdasági kamara utján vetőmagot osztanak szét. — Zilah a megyei székhely egyébként járművekkel még ma is megközelíthetetlen. A város határában levő hidat az ár magával sodorta s mindaddig, míg három bizottság ki nem szállott annak megállapítására, hogy a hid valóban nincs meg, az építési munkát nem lehetett megkezdeni.

— FÖBELŐTTE MAGAT EGY BRASSÓI ÖRMESTER. Vasárnap reggel Brassóban revolverrel föbelőtte magát Parviu Alexandru örmester, katonai szabó. Az örmester vasárnap egész éjszaka mulatott, az utolsó napokban hatvanezer lejt költött el, ami valószínűleg hivatalos pénzből származott. A rendőrkép bizonyosnak tartja, hogy Parviu a hiány fedezéséről való félelmében követte el tetteit.

— Sikasztás miatt került először a törvényszék elé a dítrói gyilkos. Tudósítónk jelenti: Emlékezetes még az a kegyetlen gyilkosság, amelyet Márton Áron gyergyóditrói besúgó követett el pár hónappal ezelőtt. Az elvetemült ember vadászfegyverével agyonlőtte Kerecsi Lajos gépészt, négy gyermek apját, mert a szerencsétlen munkanélküli gépész régi munkabérét merete követelni tőle. Márton Áron azóta az ügyészségi fogházban van. Most elővezették, mert megelőzőleg már sikasztásért is eljárás indult ellene. Ez a hírhedt vállalkozó ugyanis kivette a csikmegyei utak kavicsoztatását, hefeiken keresztül rengeteg székely fuvarost és napszámot foglalkoztatott, aztán a pénzt felemelte a vármegyei prefektúrán — s a munkásainak nem adott belőle egy garast sem. A tárgyalást a törvényszék kénytelen volt elnapolni, mert a tanúk egyrésze nem jelent meg.

— A KÖZLEKEDÉSI SZABÁLYOK SZÁMA 47. Hermann-Czinner Alice, Kostály Jenő, Faragó Sándor, Edmund Heilpern cikkei közli, valamint beszámol a lap előző számában kiírt plakátpályázat eredményéről is. Számos érdekes cikk, tanulmány, szépen illusztrált kirakat-rovat, hiranyag, könyv és lapszemle sorakozik fel az érdekes lap hasábjain, amelyet Balogh Sándor szerkeszt. Előfizetési ára félre 270 lej. Kiadóhivatal: Budapest, V. Bálvány-utca 12. A kiadóhivatal, lapunkra hivatkozónak díjtalan mutatószámot küld.

— A CSIKSZEREDAI PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁGRÓL RENDŐRREL DOBATJAK KI A „KELLEMETLEN” ROKKANTAKAT. Tudósítónk jelenti: Már nem is felháborító, inkább elképesztő, meghökkenítő, hogy idáig fejlődtek a dolgok. Szentes Ignác 100 százalékos hadirokkant, teljesen vak, hosszú és keserves koplalás után végre rászánta magát a nagy utra. Megfogta 10 éves kisfia kezét és azt mondta: „Te is éhezél, ugye, fiam, anyád is éhezik, én is éhezem. Gyere, vezess el engem a legnagyobb urhoz, a pénzügyigazgatóhoz, aki már másfél esztendeje nem adja ki nekünk azt, ami jár. Ezért a vakságot jár... Gyere, Péterke, vezess, hátha így, látván bennünket, megkényőül rajtunk...”

Péterke megfogta az apját és elvezette szépen oda, ahol a „legnagyobb ur” tanyázik. A pénzügyigazgatónak is van szíve bizonyos nyál. Tulságosan érző és könyörűletes szíve lehet, ez pedig a hazai pénzügyek mai óriási nem hivatali erején. Nyilván ezért állított rendőrt az ajtaja elé. Nem tudja nézni a könyörgőket, mert megszokta a szíve, hát inkább ne is engedjék elébe őket. Ezt a zseniális övintézkedést nem ő találta ki, gyakorolták már előtte is sokan, a nagyon vajszínű emberek.

A rendőr tehát ott állott a pénzügyigazgató ajtaja előtt és megfogta a vak ember kabátját. „Mit akarsz?” Szentes bizakodó volt, mint minden vak, a rendőrben pedig testőrt látott. Kiöntötte a szívet. „Fordulj meg s eridj haza, — felelt a rendőr, — nem fogadunk.” A vak ember érezte nagy tenyerében kis fia remegő és forró kezét. Kihúzta magát. „Hallgass meg ember... Ehen döglünk... nekünk jár az a néhány garas... eressz be!” „Nem lehet, hord el magad!” „Nem megyek! Be akarok jutni! Erressz be, ha Istent ismered!” A rendőr elunta a vitát. Az is lehet, hogy a parancs, vagy a mesterséges reflexe mozdult meg benne. Mellbelökte a vakot s aztán nyomban meg is ragadta, hogy el ne essék. Péterke kitágult szemekkel, a rémületől megbénulva figyelte, hogy az ő apját, az ő hatalmas apját, hogy löki-löködi kifelé a rendőr.

Megtörtént. A rendőr visszaállt az ajtó elé s felajzoltan várta a következőt. Rokkant legyen az, vagy nyugdíjas, mindegy. A vak és

az a kis péterke megmozdított. A kis péterke nézett: az apja sötét arcába. És a vak is felfelé nézett. Arrafelé, ahonnan a nap sugarai jönnek.

— Súlyosan elítélték a csikszeredai kommunista korteseket. Tudósítónk jelenti: Ot gyergyószentmiklósi munkás került a vádlottak padjára a csikszeredai törvényszéken. A vád ellenük az volt, hogy a legutóbbi választások alkalmával a jelenlegi társadalmi rend ellen izgattak amennyiben ilyen értelmű röpiratokat terjesztettek. A röpiratok Kolozsvárról, Takács Sándor asztalos címre érkeztek, aki aztán Csergő Sándor, Kertész János, Gábor János és Pupák Gusztáv segítségével szétosztotta azokat a gyergyószentmiklósi munkások között. A vádlottak tagadtak, de a szembesítés során összeavartak s mindegyik a másikra igyekezett áthárítani a kezdeményezés felelősségét. Csergő kijelentette, hogy nem tagja ugyan a kommunista pártnak, de „szimpatizál velük.” Egyedül Pupák tisztázta magát azzal, hogy ő ugyan elhozta a póstáról a röpcédulákat, azonban nem tudta, hogy a csomag mit tartalmaz s értetlenül adta azokat át Takácsnak. A törvényszék rövid tanácskozás után Pupákat felmentette, Takácsot, Csergőt, Keresztet azonban 8–8 havi börtönnel, 3–3 ezer lej pénzbüntetéssel, amit behajthatatlanság esetén további hetven napi fogságra változtat át és politikai jogait 8 évre való felfüggesztésére ítélte. Ugy a vádlottak, mint az ügyész feleltek.

— VÉRES ELŐKESZÜLET A KATONAS-KODÁSRA. Tudósítónk jelenti: Véres verekezés zajlott le a csikszeredai kaszánya előtt. Kereszt Ignác, Lakatos János, Baralis István és Markó Áron csikszentimrei legények katonának bevonuló barátait kísérték el a hadkiegészítőig. Természetesen ittasak voltak, amint ez ilyenkor már szokásos. A kaszánya előtt összetalálkoztak a csikszentgyörgyi legények csoportjával, akikre Lakatos leki-sinylő megjegyzést tett. A csikszentgyörgyi-ek erre nekiesetek néhány perc alatt olyan sikeres elégtételt vettek a sértésért, hogy négy szentimrei legényt nyomban kórházba kellett szállítani. Az egész harc meglepő rövid ideig tartott. Mire a rendőrök előszaladtak, a csikszentgyörgyi-ek már messze porzottak szekerükkel. A csendőrségek megadták az utasítást a verekedő legények letartóztatására.

— FÖLDGAZRA BUKKANTAK BUDAPEST MELLETT. Budapestről jelentik: A pesterzsebeti strandfürdő területén néhány hét óta kutak fúrnak, amelynek munkálatai közben a napokban földgázra és petróleumra bukkantak. A földművelésügyi minisztérium bizottságot küldött ki, amely pontos méréseket fog eszközölni a talált erekről és forrásokról.

Antinevralgic
DR. NANU MUSCEL
az egyedüli gyógyszer influenza, migrén idegzsákák stb. ellen. Csakis eredeti csomagolásban árulják. Minden dobozban az orvos felzésével ellátott 2 kapszula (osztályban) van.
Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban SZF 17171

Sport

Csehszlovákia a negyedik helyre csuszott az Európa-kupában

Brassó, április 19.
Tegnap számunkban beszámoltunk arról, meglepő eredményről, amellyel a Svájci Csehszlovák válogatott mérkőzés végződjén Zürichben. Az Európa-kupa állása a következő:
1. Ausztria 8 pont. 2. Olaszország 8 pont. 3. Magyarország 5 pont. 4. Csehszlovákia. Svájc 3 pont.

— A Ripensia eldöntetlenül mérkőzött Párisban. Párisból jelentik: A francia turán levő temesvári proficsapat a Red Star Olympique ellen 1:1 (1:0) arányban eldöntetlen eredményen mérkőzött. A párisi csapat ellen elért szép eredmény annál értékesebb, mivel a francia együttesben négy uruguayi játékos szerepelt.

— Vasárnap lesz az osztrák-magyar előzetes mérkőzés Bécsben. A vasárnapi magyar-osztrák válogatott mérkőzésre minden előkészület megtörtént. A jegyeket már elvételben széjjel kapkodták. Budapestről ki-lőn vonatot indítanak a magyar főváros sportdrukeinek. — A magyar szövetségi kapitány még nem állította össze a Bécsben szereplő válogatott együttes névsorát, mivel vasárnapi sérülések miatt esetleg több válogatottjelölt szereplésétől el kell tekinteni.

DICSŐSZENTMARTON:
MTE (Marosvásárhely)—Dacia 2:1 (1:1). oszt. bajnoki. Bíró: Fischer.
Stiela—M. 11. (Medgyes) 9:0 (5:0). Bar-ságos. Bíró: Farkas.

A B. L. regénye

A PÁRIZSI LEÁNY

Ira: ORBÓK ATTILA:

— Nincsen, — mondta őszintén Mágori. — Nem baj, csak add a kezed, hogy mátlól kezdve mindenben reám és a feleségemre hallgatsz.

Mágori kezét adott...
HETEDIK FEJEZET,
amelyben az idegen leányért a nagyasszony is harcra száll.

Suzy különös élete három-négy hónap alatt teljesen kialakult. Ő lett a száka a monostori és a nagylévai társadalmi szemében, mert semmiképp sem tudott alkalmazkodni a kicsinyes érdekek, apró hiúságok és helyi pletykák szövevényeiben vergődő emberek szokásaihoz és érzékenységehez s bármennyire is elvonult tőlük, látva, hogy megbotránkoztatja őket, akaratlanul is, összeütközésekbe keveredett velük.

De ha az egész világ is ellene fordult volna, most már az sem bántotta; Vannayné és a főtisztelendő teljesen a szívükbe fogadták, mert ők, akik előtt a leány lelke egészen kitárult, hamar rájöttek, hogy ez az önálló kis teremtes egészen más világba pottyant ide, mint amelynek spontán érzései szavaiban kecses formát öltenek, megértették, hogy pajzánkodó őszintesége mögött nagy szív rejlik, amelynek spontán érzései szava-

ban kecses formát öltenek, megértették, hogy ha valamit furcsál nem rosszindulat vezet, bírálatában, hanem szinte gyermekes elcsodálkozás a falusi társadalom külön elkölcésén és szokásain, amelyek éppen annyira nem hasonlítanak az ő francia világának szokásaihoz, mint a hogy a paprikás csirke egész külön állatfajta válik pirosoló levében s csak külön formájában rokon valamelyest a sápadt poulard-dal. De míg Suzanne a paprikás csirkét hamarosan megszokta, Mari, a szakácsné nagy büszkeségére, sehogysé birta megérteni, hogy csak akkor válik a monostori társadalom tiszteltére érdemessé, ha párizsi életét elhallgatja, gondosan tanulmány tárgyává teszi, hogy ki kit szeret és ki kit gyűlöl, s eszerint beszél mindenkinek mindenkiről. Más-ként, — végül pedig óvatosan elleplezi, hogy magasabbrendű életéről is fogalma van, mint amilyent a főjegyző urék, vagy pedig Kazacsi főbíró ur él, aki jószabásu bricseszei révén az egész környék urai szemében a férfi-elegancia mintaképe volt...

A nagyasszony s a főtisztelendő ur eleinte megdöbbenek, hogy Suzanne mindenkiből ellenszenvet vált ki, a báronő itéletét követve, de viszont őket a leány meghódította finom figyelmességével, jó szívével, vidám csacsogásával. Ők nem az ösztönöszerű irigység törzéstől szűmüve-gén á nézték, hanem tettei nyomán itéltek. Suzanne végtelen rajongással csüg-gött a két öreg s ez az érzése nem csak szavaiból csengett ki. Mindjárt az első napokban kiereszkolta Katinál, — aki pedig ugyancsak feltékenykedett, — hogy a nagyasszony reggelijét ő viszi majd mindig be. Amikor pedig a nagyasszony azt mondta neki:
„Édes leánykám, nem vagy te itt szobaleány, hanem kisasszony — a mademoiselle szintén sértődött válasza, az ő mindig tisztán kibuggyanó őszinte-

ségével:

— Hát akkor miért vagyok én itten, ha még azt a plaisir-t sem engedik meg, hogy én mondjam az első jóreggelt-et?

És felkelt minden áldott reggel hat óra-kor, hogy ő kopogtasson elsőnek a nagyasszony ajtaján.

Mindenképpen igyekezett hasznossá tenni magát, mert minden este, amikor elmondotta imáját ágyában, még sokáig elgondolkozott rajta, hogy sorsa a nagyasszony jószágából milyen pompás fordulatot vett; belőle, a kis áruházi alkalmazottból előkelő kisasszony lett, akinek a kegyeit keresi egy nagy birtok egész személyzete, akinek háttal lova és fogatja van s akit érdemtelenül szeret a nagyasszony, hiszen mit adhat ő neki apró kedveskedésin kívül?

Okos kis fejében, amelyben a zsongó gondolatok teljes harmóniában voltak szívének gazdagon áramló szép érzéseivel, hamar megszületett az elhatározás, hogy hasznossá teszi magát az elhagyatott nagy házában, — különben is mit csinált volna itt ebben a kis faluban duzzadó energiával, örökös tevékenykedésre szokott természetével? Egy napon megkérdezte a nagyasszonyt, szabad-e neki a háztartási dolgokkal foglalkoznia s miután Vannayné boldogan jelentette ki, hogy hiszen ő a házi kisasszony és joga van rendelkezni, rögtön a kezébe kaparintotta az egész felügyeletet. A nemzeti asszony egy hét múlva arra ébredt, hogy mindent a kisasszony intéz, mégpedig nagyon ügyesen.

Kati zsörtölődött eleinte, de Suzanne kedvességével levette őt a lábáról. Pár hét alatt példás rendre hozta az elhagyatott ház személyzetét, könyvet vezetett a kiadásokról, a lézengő kertésszel rendbe hozatta a parkot, hetenként nagy takarítást rendeztetett az egész kastélyban s az öreg, elhízott gazdatisztet rászoktatta, hogy naponta felfáradjon a kastélyba és jelentést tegyen a birtok dolgairól.

Vannayné őszinte ijedelemmel mondta egy este vacsoránál Suzy-nek:

— Nagyon szép dolog az, amit csinálsz... De ha így megy ez tovább, én egészen felesleges személlyé válok s megöl az unalom...

— Ne félj, tante, — mondta Suzanne gyönyörű francia regényeket hoztam Párisból s ezentul minden este felolvasom neked... Hiszen te jól tudsz franciául csak éppen gyakorlatod nincsen... Azt megtanítalak sakkozni titeket s a főtisztelendő urral fogsz majd játszani... Ne bridge-partikant rendezünk...

— Nagyon kedves vagy, — mondott Vannayné s majdnem elsírta magát örömtől.

Aztán egy percig eltűnődött és agyadalmaskodva jegyezte meg:

— Félek, hogy ezek az én embereim ellenségeidké válnak, ha tulságosan utána nézel a dolguknak...

Suzanne elcsodálkozó, nagy szemmel nézett Vannaynéra:

— Ha utána nézek a dolguknak? Rámélem, nincsen titkolni valójuk... És kiderülne, hogy van, akkor megérdemlik, hogy elkeressük őket... Mert aki jöged be akar csapni, az nem méltó, hogy egy percig is itt maradjon... Eddig úgy gazdálkodtak, ahogy akartak, ezentul majd a körmükre nézek...

Vannayné nem tehetett ellenvetést mert Suzanne-nak tökéletesen igaza volt. Igaz, hogy régi, hűséges személyzetet körüllött, de kényelmesen, hanyagul vezeték dolgukat, hogy a beteges, szomorú és csupasz asszonyuk a birtok ügyeivel nem sokat törődik, s elnézi nekik tessék-lássék szorgoskodásukat. Pedig hiányságuk sok kárt okozott, de hát azt gondolták, hogy „marad ugyanis elég magányos öreg asszonynak...”

Suzanne nem vette tréfára a dolgot. Párisban egy hatalmas üzleti mechanizmus egyik kis kereke volt; lelkiismeret munkához, pontossághoz, a kényes patron megbecsüléséhez szokott és tempós, álmos magyaroktól is megkírta, hogy dolgukat jól végezzék.

Egy feleselő bérést annak rendje módja szerint kidobott, a kocsiát, aki istállóban pipázott, alaposan lehorolt lépten-nyomon rendelkezett, kedvesen szeliden, de ha észrevette, hogy nem halnak a szavára, rögtön a nagyasszony elé citálta a renitenskedőket, s ott szidta össze őket néjje s a gazdatiszt elé, hogy lássák, joga van parancsolgatni...
Folytatása következik.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ
BRASSO
Április 20, 21 és 22-en bemutatja a legnagyobb francia rendező, René Claire nagy filmalkotását:
„A millió”
Főszerepben: René Lefebvre, Constantin Strescu, Paul Ollivier és Annabella.
JÖN Kémszolgálat.

B. L. & OLDAL

Új lejezet Kreuger üzemeiből

Berlin, április 19.

A Kreuger-konzern zavaros pénzügyi manipulációjának kiderítésére indított vizsgálat napról-napra újabb meglepetésekkel szolgált, amelyek könyörtelen erővel bizonyítják, hogy napjaink legnagyobb európai finanszírozási kapacitása a leghatalmasabb pénzügyi transzakciók nyelvére köztben szélhámosokat is követett el. És a napvilágra kerülő kompromittáló adatok tömege szerint

Kreuger Ivar szélhámosnak is egészen nagystílú volt.

Kiderült például többek között, hogy Kreuger Ivar a tulajdonában levő ingatlanokra hatalmas összegű kölcsönöket vett fel és

egy-egy értékes ingatlanát kétszeresen is megterhelte.

Kreugernek például Berlinben volt egy hatalmas ingatlana, a Friedrichstrasse és az Unter den Linden találkozásánál fekvő úgynevezett „Kranzler-Ecke”. Ehhez a gyönyörű épületcsoporthoz igen nagy kiterjedésű ingatlanok tartoznak s ezt az ingatlankomplexumot Kreuger Ivar a németországi infláció bekövetkeztésekor szerezte meg.

A Kreuger-csoport üzemeinek leleplezésekor derült ki, hogy a gyufakirály a történelmi levezetességi telekkomplexumra magas összegű német jelzálog-kölcsönt vett fel, amelyet be is kebelezetett, később pedig egy külföldi kölcsön ellenében zálogul kötötte le.

Igy is lehet...

Félmillió nyeresége van

a kisküküllői mezőgazdasági kamarának, amely pedig érdemes működést fejtett ki

Dicsőszentmárton, április 19

A kisküküllőmegyei Mezőgazdasági Kamara megtartotta évi közgyűlését, amelyen a tagokon kívül számos érdeklődő is megjelent. Az elnöki megnyitót Negru Emil elnök tartotta, majd a vármegyei prefektus tartott rövid üdvözlő beszédet.

A tanácskozás során számos talpraesett indítvány hangzott el. Muntean Nicolae arra kérte a Kamarát, hogy

interveniáljon a pénzügyminiszternél a bor literenkénti adójának a leszállítása érdekében.

Az adó leszállítása, vagy esetleges teljes elengedése esetén a gazdák remélhetnék, hogy két évi borkészletüket elhelyezhetik. Schöpfner Sámuel sövényfalvi szőlőbirtokos azt javasolta, hogy Ádámoson, ahol a Kamarának raktára és birtoka van, állítsanak fel mezőgazdasági szakiskolát. Jon Bianu földbirtokos indítványozza, hogy a Kamara rendelje el a szarvasmarhák kötelező beoltását.

Negru Emil elnök megköszönte a javaslatokat s ígérte, hogy a Kamara vezetősége megfontolás tárgyává teszi azokat. A titkári jelentés, valamint a pénztári jelentésből az derült ki, hogy ez a Kamara valóban érdemes munkát fejtett ki az elmúlt esztendőben.

Több mint 230 ezer lej értékben vásárolt mezőgazdasági gépeket és több, mint 600 ezer lejért vetőmagvakat és műtrágyát.

Szakkönyveket szerzett be és megvetette az alapját egy mezőgazdasági múzeumnak. Számos kiállítás rendezett az elmúlt évben, száznál több diplomát, érmeiket és nagyobb összegű pénzt osztott ki jutalomképpen. Felállított egy fajbarmif-tenyészetet is, amely szép sikerekkel bízik. És mindezek mellett 541 ezer lej nyereséggel zárta az évet. Az 1952-es költségvetésbe kiállítás és propaganda célokra 55 ezer lej, gyorsforgalmi célokra 50 ezer lej vettek fel. A tanácsba beavastották Hosu I. és Platon N. földbirtokosokat, mire a közgyűlés az elnök zárószavaival végetért.

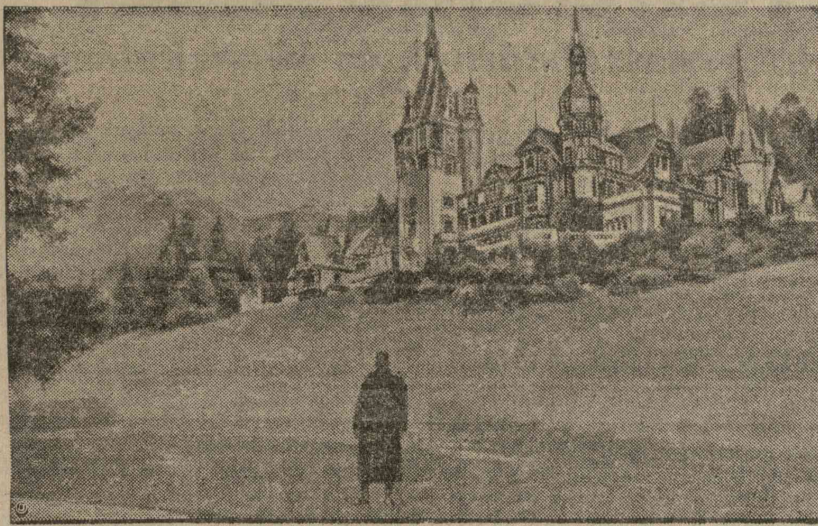
— ELOFIZETŐINK kísérjék figyelemmel a címkejükön feltüntetett lejárati időt. A lap zavartalan expedíciójára érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról, ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a címken.

ASTRA (APOLLO) MOZGÓ BRASSÓ

„A millió”

Hogyan vélekedik a berlini sajtó erről a filmről? „A millió” művészi értéket képvisel és telt házat hoz. A filmközpont elismerte a film művészi kiállításait, ezzel megkapta ez a film a szokásos vígami-ado engedményt. Az első 10 nap a 22000 ember nézte végig a filmet, amely nap-nap után újabb tömegeket vonz és így bizonyított tesz arról, hogy magas színvonalú művészi film a nyári hónapokban is órási sikert érhet el.

Mesés értékű kincs pusztult el a szinajai Foisor-kastélyban

Szinaja, április 19.

Részletesen beszámoltunk róla, hogy szombaton hajnalban 5 óra után tűz keletkezett a szinajai Foisor-kastélyban, amely a szinajai, a bustenüi és cämpinai tűzoltók minden fáradozása ellenére is a lángok martaléka lett. A gyönyörű kastélyból, amelyet még I. Károly király építtetett, csak a kőből emelt alapzat maradt meg. Minden egyéb —, harminc szoba berendezés, gyönyörű műkincsek egész serege, a klasszikus és modern festőművészet remekei, közöttük

Rembrandtnak egy híres festménye, egy értékes éremgyűjtemény, szőnyegek és butorok tömege —, mind-mind elpusztult a tomboló lángözönben.

A tűzvesz okát még nem sikerült megállapítani. Az a feltevés, mintha a tűzet rövidzárlat okozta volna a palota manzárdján, megdőlt. Maradt volna az a magyarázat, hogy gyújtogatás, vagy gondatlanság okozta a súlyos tűzkatasztrófát, de az uralkodó határozott kívánságára a vizsgálat során senkit sem tartóztattak el és határozott gyanu nem is éledt ki senki ellen.

Útik a vasat, amíg meleg

Kilépett a belgrádi kormányból a két horvát miniszter

Zsifkovics diktatúrájának a bukása után máris válságba jutott az átmeneti Marinkovics-kormány

Belgrád, április hó 19.

A diktatúra levételére óta uralmon levő Marinkovics-kormány, amelynek tudvalevőleg átmeneti szerepe van, máris súlyos nehézségek közé jutott.

A kabinet két horvát tagja, Sibénik és Prekar miniszterek, bejelentette lemondását, miután előzőleg megtagadták annak a manifesztumnak az aláírását, amely a kormány párt újjászervezésére és megerősítésére hívta fel az ország lakosságát. A két horvát miniszter eredetileg hajlandó lett volna a manifesztumot aláírni, de csak abban az esetben, ha annak szövegén több módosítást eszközölnek a helyi önkormányzat érdekében.

Sibénik és Prekar miniszterek lemondása természetesen jobban eltávolítja a horvátokat a Marinkovics-kormánytól, amelynek napjai ezek után megszámláltnak tekinthetők.

Állandósul a betyárvilág

Ismét kiraboltak egy gazdát

Kisküküllőben Ezuttal is felkerekedtek a szekereire és orvul leütötték a hiszékeny embert

Ha így megy, lehetetlenné válik a vásárolás

Dicsőszentmárton, április 19.

Dicsőszentmárton közelében újra vakmerő rablótámadás zajlott le. Ez már a negyedik vagy ötödik, ami rövid néhány hét alatt izgalomba hozta a környéket. Szinte mindegyik esetben „tonálók” garázdálkodtak, akik nem éppen elhagyott országúton támadták meg és fosztották ki a szekeres-gazdákat. Mivel foglalkozik ott a csendőrség, hogy egyetlen támadás tetteit sem sikerült kézrekeríteni?

Szombaton éjjel a nádasi úr arra lett figyelmes, hogy egy két lovas szekér gazda nélkül poroszkál a falu között. Megismerte a lovakat: Olteanu Petru lovai! Tán alszik a gazda?

Közelebb ment a szekérhez, de csak egy kalapot talált benne.

Megfogta a kalapot, lucskos szinte ragadós. Megnézte a kezét: véres! Haza hajtotta a lovakat Olteanu Petru portájára és bezörgött.

— Hol az urad? kérdezte az asszonyt. — A városba ment, egy bornyut és két hizott disznót vitt eladni.

— Akkor baj van. A szekér itt van, a kalap véres s a gazda nincs sehol.

Az asszony sikoltozni kezdett. A szomszédok összeszaladtak. Kaszával, kapával felszerelve elindult a mentőexpedíció.

A falutól 4–5 kilométernyi távolság-

ban, az utszéli sáncban megtalálták Olteanu Petrut. Fején hatalmas sebh, körülötte vértócsa és a sár széttaposva. De még él...

A falusiak ágakból hordágyat fontak s hazavitték az alélt embert. Délfelé magához tért Olteanu Petru s annyira viszsanyerte az erejét is, hogy

el tudta mondani borzalmas kalandját.

Erzsébetvároson feltűnően hamar eladta állatait három idegen embernek. Aztán áldomásozni kezdtek, ami sokáig tartott. Este azt kérdezték tőle a vásárlói, hogy nincs még valami eladnivalója?

— Még két disznót eladnék, ha jól megadnák az árát! — válaszolta.

— Megnézzük s megvesszük! — biztatták az idegenek. — Vigyen magával a szekérén...

Olteanu részegb volt annál, senki sem feltűnt volna a három idegen mohóságára. Felültek a szekerre s elindultak. Már közel jártak a faluhoz, amikor

az idegenek egyike kötelet dobott az Olteanu nyakába:

— Ide a pénzt, különben megfojtunk! Olteanu hirtelen kiejőzönodott. Lábánál hevert a kis utazó balta. Előrehajolt s kezébe kapta. Akkor azonban már rajta volt a két idegen.

Kicsaparták a kezéből a baltát s az egyikük a fejére sújtott vele.

Még érezte, amikor a zsebeit kikutatták s a pénzt elvették. Aztán megcsapdosták a lovakat, s kibukott a szekereből és elvesztette az eszméletét.

Olteanu állapota nagyon súlyos. — A csendőrök bevezették a nyomozást. Bevezették, mint az előző esetekben is. Ideje volna már, ha végre kézrekerítenék az egyre vakmerőbben fosztogató utonálló haramiákat.

Bethlen visszatér a magyar belpolitikába

Budapest, április 19.

Tegnap nagy feltűnést keltett, hogy gróf Bethlen István megjelent a Ház folyosóján, majd rövid időre benézett az ülésterembe is. A köréje seregülő újságíróknak kijelentette ezután, hogy nem igaz az a hír, mintha az utóbbi napokban Rómában járt volna. Semmiféle tárgyalást nem folytatott. Ezzel szemben a volt miniszterelnök elárulta az újságíróknak, hogy a közeljövőben erősebben visszakapcsolódik a politikai életbe.

Háromszoros öngyilkossággal sem tudott szabadulni az élettől

Budapest, április 19.

Szélman Olga 31 éves magántisztviselőnő szerelmi bánatában öngyilkosságra határozta el magát s hogy biztosan meghaljon,

csuklóján és nyakán borotvával felfoágta az ereit, majd elvándorolt az ablakig és második emeleten levő szobájából leugrott a mélységbe.

A háromszoros öngyilkossági kísérlet mégsem sikerült, mert Szélman Olgát a kihívott mentők élve szállították be a Rókus-kórházba. Állapota azonban annyira súlyos, hogy életbenmaradásához nem sok reményt fűznek az orvosok.

Boxeres bandita kirabolt egy pénzbeszedőt Budapesten

Budapest, április 19.

Hétfőn este ismét rablótámadás történt az egyik budapesti utcában. Schuster Károly pénzbeszedő éppen hazafelé haladt a Lenke utcában, amikor egy ismeretlen férfi hirtelen melléje ugrott és boxerrel fejbeverte. A pénzbeszedő vérző fejjel zuhant a járdára, támadója pedig hirtelen elragadta pénzes táskáját, amelyben 215 pengő készpénz volt.

Schuster Károlyt súlyos fejsébbel szállították kórházba. A boxeres bandita nyomtalanul eltűnt.

KITUNÓ DOHÁNY
ELEGÁNS DOBOZ
MÉRSÉKELT ÁR

....Az új cigarettá neve **SPORT** amelyet azonnal ki kell próbálnia. Ha a trafikos átadja Önnek a dobozt, azonnal észre fogja venni, hogy valami egészen újszerűvel van dolga. Az első cigarettát meg fogja erősíteni ezt a benyomását... az ár pedig még vonzóbbá fogja tenni e dobozt. • A Sport cigarettát nagy gonddal gyártották; a dohány nem hull ki a cigarettából. Próbálja ki még ma a Sport szivarkát.

20 PARAFÁ SZOPÓKÁS CIGARETTA
24 LEI

KACKES KÉRJEN MINDENÜTT VÉKNI
SÜTEMÉNY GAGEL KENYÉR

Az új lakbértörvény tudnivaló rendelkezései

Milyen esetben van helye a lakbérleszállításnak és kilakoltatásnak?

Bukarest, április 18.

Az új lakbértörvény javaslatát annak idején meglehetősen részletességgel ismertettük. A javaslaton sem a kamarában, sem a szenátusban nem eszközöltek lényegbevágó módosításokat s így a javaslat ismertetése kapcsán közölt szakaszok, — fontosabb rendelkezések — a parla-

menti megszavazás következtében törvényerőre emelkedtek.

Mostani ismertetésünk tulajdonképpen célja az, hogy újból felhívjuk olvasóink figyelmét azokra a tudnivalókra, a mikre e rendkívüli fontosságú törvény alkalmazásával kapcsolatban szükségük van.

A lakásszerződések meghosszabbítása

A törvény főrésze az úgynevezett törvényes meghosszabbítást élvező régi bérletekre vonatkozik. Ezek újabb egy évi meghosszabbítást nyernek. És pedig meghosszabbítást nyer minden olyan bérszerződés, amely eddig is, tehát tavaly is törvényes meghosszabbítást élvezett és pedig akkor, ha olyan köztisztviselő, vagy nyugdíjas köztisztviselő bérlője van, akinek évi összjövedelme 240 ezer lej alatt marad. A legnagyobb jövedelmű tisztviselők és nyugdíjasok a meghosszabbítás kedvezményét nem vehetik igénybe, hanem rendszeres bérszerződést kell kötniök. Az eddigi meghosszabbítást élvezik nem csak a köztisztviselők és nyugdíjas köztisztviselők, hanem magánemberek is, bármilyen foglalkozásuk legyenek, de utóbbiak csak akkor, ha a lakásban lakó családtagok összjövedelme az évi 80 ezer lej alatt marad.

A meghosszabbított lakások bére ugyanannyi, mint amennyi az 1930-as lakbértörvény szerint volt. Vagyis a privát ember törvényes meghosszabbítást élvező lakásáért a háztulajdonosnak a békébér harminckétszeres összegét köteles fizetni, tehát ugyanannyit, mint eddig. A köztisztviselők és nyugdíjasok lakásai után a tulajdonosnak ezután is a huszonnyolcszoros békébér jár. Ezt a bért azonban csak akkor fizeti teljes egészében maga a köztisztviselő, vagy nyugdíjas köztisztviselő a háztulajdonosnak, ha az évi békébér né-

hány nagyobb városban 1250 koronán felül volt, másutt pedig évi 800 koronán felül. Ha a békébér ezen az összegben alól volt, akkor a köztisztviselő a békébér tizenhatszorosát, a nyugdíjas köztisztviselő pedig annak tizenkét-szeresét köteles csak a háztulajdonosnak fizetni, a különbözetet pedig ezen összegek és a békébér huszonnyolcszoros összege között az állam fogja a háztulajdonosnak megtéríteni.

Ebből a célból a háztulajdonosnak negyven nap alatt jogvesztés terhe mellett közzégyőző, vagy portarel útján értesítést, u. n. „notifikálást” kell küldenie a pénzügyminiszter címére, az illetékes pénzügyigazgatóság útján, amelyben közli, hogy mennyi volt az 1931—32. évekre bírólag megállapított bérkülönbözet, tudatja az illető bírói határozat számát és megjelöli azt a bíróságot, amelyik a határozatot hozta.

Teljesen új rendelkezés az, hogy ha a törvényes meghosszabbítás alatt álló lakás bérlője olyan köztisztviselő, akit 1930. április 15. óta nyugdíjaztak, akkor ez a nyugdíjas köteles az államot a pénzügyminisztérium útján perbe vonni, az állam által viselendő bérkülönbözet megállapítása végett. Ha ezt elmulasztja, ugye neki kell a teljes bért megfizetni. Itt azért van szükség erre a perre, mert friss nyugdíjasról van szó, akinél a bérkülönbözetet a bíróság még nem állapította meg.

A bércsökkentések

A törvényes meghosszabbítás alatt álló lakások, amelyek bérösszegét eddig is mindig a lakbértörvények szabályozták, nem részesülnek bércsökkentésben. Ezek a fentebb kifejtett módon a békébérnek ugyanazt a többszörösét fizetik, mint tavaly és tavalyelőtt. Bérleszállításban csakis a felek szabad meg egyezésén alapuló új bérszerződések részesülnek. Az új törvény intézkedése szerint különbséget kell tenni ama lakások, illetve állami és közintézmények által bérelt helyiségek között, amelyek tiz szobánál nagyobbak, vagy annál kisebbek, a mellékhelyiségek beosztása nélkül. Ott, ahol tiz szobánál kisebb bérletről van szó, a bér az 1929. október 26-án fizetett, vagy azóta fizetett legmagasabb bér lesz, 25 százalékos redukció mellett. Tiz szobánál nagyobb bérleteknél ez a reduk-

ció 30 százalékot tesz ki. Ha 1929. október 26-án az illető helyiség nem volt bérebe adva, az akkori bérértéket összehasonlítás útján kell megállapítani.

Ha 1929. október 26-án a lakás bérebe volt adva, de nem a jelenlegi, hanem más bérlőnek, akkor a háztulajdonos köteles jegyző, vagy portarel útján husz nap alatt közölni a jelenlegi bérlővel az akkori bérszerződés másolatát, hogy a bérleszállítást ki lehessen számítani.

Ez a bérredukció minden különös forma-ság nélkül, automatikusan lép érvénybe és a bérleszállítás mértékének megállapítása csak akkor tartozik bíróság elé, ha az 1929. október 26-iki bért nem lehet nehézség nélkül megállapítani.

A kilakoltatási lehetőségek

Az a háztulajdonos, aki tulajdonát 1932. márc. 20-ig szerezte, beköltözhöz saját házába, hogy ha ez egyedüli háztulajdonos és abból kitelepihetheti bérlőjét, akár köztisztviselő, akár nem. A kitelepítésnél azonban először a magánbérlő, majd a köztisztviselő és végül a nyugdíjas ellen kell eljárni. Ez esetben is a kitelepítést csak október 26-ra lehet kérni.

Hogyha a háztulajdonos köztisztviselő, vagy nyugdíjas, saját házában lakik és ez nem áll több, mint 10 szobából, (nem számít a konyha és a mellékhelyiség) kérheti bérlőinek kitelepítését. Amennyiben a háztulajdonos fizetése, vagy nyugdíja kisebb, mint a

köztisztviselő bérlő fizetése, vagy nyugdíja bérlő nyugdíja, avagy a magán ember jövedelme. Ez a rendelkezés arra való, hogy a köztisztviselő, aki csak a fizetéséből él, házat jövedelmezőbbre tehesse. Éppen ezért, hogy ha a bérlő a bérmaximumot, azaz, az 1929. október 26-án fizetett bérösszeg 75 százalékát felajánlja, a kitelepítést mellőzni kell. Ez esetben is a kitelepítés csak október 26-ra eszközölhető.

Az a háztulajdonos, vagy társtulajdonos, a ki maga tartja házában egy részét, a másikat pedig bérebe adta, kérheti lakójának kitelepítését, amennyiben a saját lakása elégtelennek bizonyult. Meg kell hagyni azonban a bérlőnek: egy-egy szobát minden házastárs, egy szobát minden további két családtag részére. Családtagnak számít szülő, kiskorú gyermek és kiskorú testvér.

AZ ÜZLETHELYISÉGEK SORSA

Általános érvényű rendelkezése az új lakbértörvénynek az, hogy minden létező, vagy ezután, 1933. április 23-ig megköthető bérlet bérösszegét maximálja. E szerint olyan épületeknél, ahol a bérebe adott épületrész nem több, mint 10 szoba és ez egyedüli háztulajdonos a bérebeadónak, (a konyha, fürdőszoba és mellékhelyiségek nem számítanak), az 1929. október 26-án fizetett bérnek 75 százaléka lesz a bérösszeg, minden más esetben 70 százalék. Ha azonban 1929. október 26-a után, egészen 1932. április 23-ig nagyobb bérösszeg volt kifizetve, ebből kell leutáni a 25, illetve 30 százalékat. Minden ezen rendelkezéssel ellentétes megállapodás, semmis. Más szóval, nagyobb bért is lehet igénybe, de a tulajdonos ezt per útján nem követelheti. Ha a lakrész nem volt kibérelve 1929. október 26-án, ez esetben a ház bér adóalapja a mérvadó. Ha pedig a megállapodás alapján kikötött bérösszeg kisebb, mint az 1929. október 26-án fizetett bér, 25, illetve 30 százaléka, a megállapodás a mérvadó.

Azok a kereskedők, kisiparosok és mester-

emberek által, foglalkozásuk gyakorlása céljából béreben tartott helyiségek, melyeknek bérleti szerződése 1932. április 23-án, vagy azután, 1933. április 23-ig jár le, meghosszabbítást nyernek egészen 1933. április 23-ig, feltéve, hogy ők a bérelt helyiségben folytatólag öt évig gyakorolták foglalkozásukat. Ide tartoznak a kereskedelmi társaságok, színházak, gyógyszerárak, kórházak és laboratóriumok.

A már megkötött szerződéseknek a bérlő a bérleszállítást kérheti.

A bérösszeg maximálása jogszabályt képez és mindenkire kötelező.

Az esetben, hogy ha az 1929. október 26-án az épületben lakó bérlő nem azonos a mai bérlővel, a háztulajdonos köteles április 27-ig az 1929. október 26-i szerződés hiteles másolatát, vagy pedig, hogy ha az ingatlan nem

Jövedelmező családalapítás — papíron

Visszaélései miatt felfüggesztették Rosu marosvásárhelyi főszámvevőt

Lelepleződtek a székely főváros pénzügyi basájának az üzelmek

Marosvásárhely, április 19.

A marosvásárhelyi városházának érdekes szenzációja van: az ügyészség átiratban kérte a várost, hogy Rosu Traján, a városi közigazgatás volt főszámvevőjét s jelenleg a műszaki osztály kereskedelmi igazgatóját állásától függeszték fel. Az ügyészségi átirat kifejti, hogy

Rosu Traján okirathamistást, hivatalos hatalommal és bizalommal való visszaélést, s különböző más szabálysértéseket követett el.

A városi interimár-bizottság az ügyészség átirata alapján Rosu Traján felfüggesztését elrendelte, ami Marosvásárhelyen nagy feltűnést keltett. Annál is inkább, mert a volt főszámvevő már minden polgármestert kiszolgált és minden rezsimváltozáskor — amikor az összes vezető tisztviselőket szokás szerint kicserélik — megmaradt állásában. A legutolsó változáskor azonban feljelentés érkezett ellene a belügyminisztériumhoz, ahonnan Dumitrescu vezérfelügyelőt küldötték ki a vizsgálat lefolytatására.

Dumitrescu vezérfelügyelő heteken át folytatta a vizsgálatot, amelynek most az ügyészségen lett folytatása. Rosu Traján itt is többször kihallgatták, de ő folytonosan ártatlanságát hangoztatta. A vizsgálati jegyzőkönyv azonban több érdekes vádpontot sorol fel hivatali működésével kapcsolatban. Ezek közül néhányat felsorolunk:

Rosu főszámvevőnek módjában állott fizetési kategóriákba osztani a tisztviselőket. Így aztán

besorozta magát a műszaki tisztviselők közé, akik tudvalevőleg magasabb fizetést kapnak.

Gondoskodott arról is, hogy barátai és hívei is hasonló előnyöket szerezzenek. Családos tisztviselőknek családi pótlék jár. Rosunak azonban nincsen gyermeke, de azért hétgyermekes családapának tüntette fel magát, hogy így is előnyt szerezzen.

Bikavásár — tulorákkal

Kissé humorosan hat a vádiratnak az a pontja, amely a városi bika megvételének kulisszatitkait ismerteti. A városi tanács 20.000 lejt utalt ki erre a célra s a vásárt Rosu főszámvevő intézte. Minthogy néhány ezer lejt megtakarított,

a különbözetet nem szolgáltatotta be a városi pénztárnak, hanem elszámolta — tulorák címén.

Ellenőri fizetést kapott a városi mozgásházától, holott ilyen funkciót sohasem végzett. Hasznát szerzett a marhalevelek kiállításából is. A marhalevelek kiállítása után ugyanis 3 százalék jár annak a tisztviselőnek, aki a kiállítást elvégzi. Ebből a 3 százalékból

Rosu részesedést követelt az illető tisztviselőtől s ha az nem volt hajlandó osztani, rövidesen más beosztást kapott.

Rosu Traján ügyében egyébként a vizsgálóbíró Marosvásárhely valamennyi régebbi polgármesterét: Bernády Györgyöt, Dandea Emilt, dr. Pantea Jánost s természetesen az interimár-bizottság je-

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, reumás fájdal-mak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-téle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

volt bérbeadva, a házadó alapösszegéről szóló kimutatást, az új bérlőnek kikészített, közjegyző, vagy portarel útján, hogy az így tudomást szerezhesen az akkori ház bérössze-géről.

Hogyha az ingatlan adó megállapítás alá nem esett, avagy 1929. október 26-a után épült, akár a tulajdonos, akár a bérlő kérheti a bér megállapítását az illetékes bíróságtól. A bér megállapításáig bérlő a régi bért köteles fizetni. Az eljárás teljesen bélyegmentes.

lenlegi elnökét, dr. Musca Pétert is kihallgatta. A marosvásárhelyi városi köz-igazgatás volt főszámvevőjének ügye iránt természetesen óriási az érdeklődés és ha majd eljut az ügy a törvényszék főtárgyalás stádiumába, bizonyos, hogy belépőjegyeket kell kibocsátani, mert különben az érdeklődők tömege nem férne be a törvényszék tárgyalótermébe. (b. h.)

Szerkesztői üzenetek

B. F. 02051. 1. Magában a törvényben foglaltatik az a paragrafus, de ennek több pontja van és sürű hivatkozás a végrehajtási utasításra. 2. Önálló intézmény. Csak a hivatalos címek kell. Minden egyéb kérdésre az ottani pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályán részletes felvilágosítást kap, sőt legjobb, ha a fel-lebhezést is ott adja be.

K. K., tanító. A kért könyv nálunk inkább magánkönyvtárból szerezhető meg, vagy megrendelve könyvkereskedés útján. A B. L. könyvosztálya útján is megszerezhető. Sorsjegye nem nyert.

Szeretlek, testvér. Tehetség versei, de kiforratlanság jeleivel. Egyébként is verset csak legkritikább esetekben közlünk, s lehetőleg a legjavából.

K. Sándor. Kérve nyert a címzetthez jutott.

Z. A. Az a magyar sorsjegy már értéktelen.

K. A. Sajnáljuk, de a novellát nem használhatjuk.

Szállodák Pensiók Éttermek Kávéházak Fürdők Nyaralók Szanatóriumok

részére a legalkalmasabb hirdetési organum a

HERMES

VASUTI MENETREND!

A május 21-én megjelenő nagy nyári kiadás részére hirdetéseket április végéig még felvesz a kiadó-hivatal.

Das
Siebenbürgisch-Deutsche
Tageblatt
in Hermannstadt
(Gründungsjahr 1874)
ist die politisch führende
Stimme der deutschen
Volksgemeinschaft in
Rumänien. Das beste
Nachrichtenblatt und
das werbeeffiziente
Anzeigenorgan.
Süddeutschen wegen Bezug und Anzeigen-
veröffentlichung sind zu richten an:
Verwaltung
des Siebenbürg.-Deutschen Tageblattes
Hermannstadt-Sibiu (Rumänien)
Königin Mariastraße 25.

Közgazdaság

Végre egy kis teherkönnyítés

Hogyan szállítják le az örökösödési illetékeket és bírságokat?

Három, illetve két hónapon belül kell benyújtani a revíziós kérvényeket
Alkudni lehet az adó-hátralékokról

Bukarest, április hó 19

Közismert tény, hogy örökösödési eljárások rendszerint évekig tartanak s hogy ilyen hosszú idő alatt a hagyatékok értékében, különösen ingatlanvagyonoknál, igen nagy eltérések állhatnak elő. Vonatkozik ez különösen a mai időkre, amikor az árak évek óta állandó esésben vannak. Az örökösödési illetékeket azonban a végrendelező halálának időpontjában a megállapított érték alapján vetették ki és így

az értékelődások következtében nagyon gyakori lett az olyan eset, hogy az a földbirtok, vagy házingatlan, amely ezelőtt 4-5 évvel még egy milliót ért, ma aligha ér többet 300-400 ezer lejnél, viszont az örökösödési illetéket a millió után vetették ki, ami — különösen távolabbi rokonok öröklésénél, ahol az illeték a becslési érték 30 szá-

zalékaig is mehet, azt jelenti, hogy az illeték fejében eluszik az egész örökség.

Ezt az anomáliát akarja kiküszöbölni az új törvény, amikor lehetővé teszi a be nem fejezett hagyatéki eljárások tárgyát képező örökségek értékének újabb felbecslését. Hogy ez mit jelent az ingatlanörökösökre, annak megértéséhez elegendő, ha megemlítjük, hogy

1927-ig házaknál az adóösszeírásakor megállapított bérértékek huszszorosra volt a legkisebb értékalap, amely után az örökösödési illetékeket kirótták, majd 1928-tól a bérérték tízszerese.

Vagyis ha valaki olyan házat örökölt 1926-ban, amelynek bérértékét akkor 100 ezer lejtben állapították meg, akkor az örökösödési illeték kiszámítása ugy történt, hogy ezt a bérértéket megszorozták hússzal és az így nyert kétfélszázalékos összeg

után rótták ki a törvényesen előírt százalékat. A házak értéke azonban 1926 óta lényegesen csökkent. De a házaknál egy 1927 évi törvény megengedte, hogy amennyiben a bérjövődelmük ugyanazon adókirovási ciklus alatt 25 százalékkal csökken, vagy emelkedik, a bérértéket és így az adót újra meg lehet állapítani, nehogy a kisebbedett bérjövődelmük ellenére az adó nagyobb legyen. Illeformán az örökösödési illeték csökkentésére is volt lehetőség, mintán annak kiszámításánál ugyanazt a bérértéket vették alapul, mint az adókirovésnél.

Földbirtokoknál azonban ez a könnyítés nem volt meg,

és így az illetékirovás alapjául szolgáló minimális bérérték ma is az 1928-ban megtartott utolsó összeírás alkalmával megállapított bérjövődelmi érték alapján vetik ki.

Visszamenőleg nem lehet illetékcsoökkentést kérni

Az ilyen, ma irreális illetékirovás revízióját az érdekelteknek kérniük kell. A kérvényeket a pénzügyminisztériumhoz kell intézni, az említett törvényre való hivatkozással, legkésőbb június 20-ig.

Addig is, amíg a minisztérium a hagyatéki értékének újból való megállapítását elrendeli, fizetési halasztást ad a már kirótt illetékek befizetésére, illetve azok behajtását felfüggeszti.

Az eredeti illeték csökkenésével arányosan a minisztérium leszállítja az elmaradt örökösödési illetékek után felszámított késedelmi kamatokat is. Az illeték csökkentését kérni lehet a már folyamatban lévő hagyatéki eljárásoknál is, ahol a vagyon felbecslése még nem történt meg. Nem vonatkozik azonban ez a kedvezmény már teljesen kifizetett örökségi illetékekre, vagy a részben kifizetett illetékek összegére, vagyis a törvénynek nincs visszamenőleges hatálya.

Az ingatlanhagyatékok újrabecslése így történik, hogy

az új becslési érték kisebb is lehet az adókívnyvekben ma szereplő bérleti érték tízszeresénél, de nem lehet kisebb a revíziós kérs beadása idején érvényes forgalmi értéknél, valamint a jelenlegi jövedelem tízszeresénél sem.

Vagyis például az a tiz hold föld, amelynek bérértéke az adókívnyvekben ma évi 100 ezer lejjel szerepel, az új becslésnél egymilliónál kisebb értékűnek is található, de az érték nem lehet kevesebb a tiz hold föld mai értékénél (körülbelül 40-60 ezer lej), sem pedig a belőle származó évi jövedelem (mintegy 20-40 ezer lej) tízszeresénél sem. Ezeken a határokon belül fog mozogni tehát a leszállított illeték.

A törvény előírja, hogy az ingóvagyonban örökölt hagyatéknál is a mai reális értéket kell alapul venni az örökösödési illeték kirovásánál.

Ugyanezt az eljárást lehet kérni a különböző kihágások miatt kirótt bírságok csökkentésére is. Ezeknél ugyanis az a helyzet, hogy a megbüntettettek meg-

bírságolták a kincstártól elvont adójövedelem duplájával, sőt háromszorosával (vámbírság, adóeltitkolás, jövedéki kihágás stb.), az illetékeknel pedig a bírság a szóbanforgó vagyontárgy értékének öt-szöröséig is emelkedhetett. Ez

a tulásba vitt bírságolási rendszer vagy tönkretette azt, akit kihágáson értek, vagy ami a gyakoribb eset volt, a kirótt bírságot az állam nem tudta sohasem behajtani.

Az új törvény okos középutat választott, amikor kimondja, hogy a végleges, vagy még csak megállapítás alatt álló kincstári bírságok összege leszállítható a megbírságolt fizetőképességének az arányában.

Az erre vonatkozó kéréseket legkésőbb május végéig kell beadni a pénzügyminisztériumhoz.

Elengedik az adóhátralékok egy részét is

Itt kell megemlítenünk, habár nem az említett törvény rendelkezik erről, hogy az 1931 végéig ki nem egyenlített adóhátralékokra is körülbelül ilyen eljárást léptettek életbe.

Ezeket a hátralékokat a kincstár átadja a létesítendő Amortizációs Pénztárnak és ennek jogában lesz esetenként megengedni a hátralékosokkal, hogy mennyit tudnak fizetni.

Ez a kétségtelenül indokolt intézkedés

Másiél százalékkal csökkent a magyar hitelkamat

Budapest, április hó 19.

A hitelügyi tanács a Nemzeti Bank kamatmérésére következtetése alapján a bíróság érvényesíthető hitelkamatot másfél százalékkal csökkentette. Ennek következtében a betétkamat csak félszázalékkal csökkent.

ahol egy speciális bizottság dönti el, hogy kinek mennyit lehet elengedni.

A bizottság elnöke a rövidesen megalakítandó Amortizációs Pénztár elnöke, a legfőbb állami számvevőszék egyik tanácsosa, a pénzügyminisztérium jogügyi osztályának egyik ügyvédje, valamint a pénzügyminisztérium azon osztályának igazgatója, amelynek hatáskörébe a kirótt bírság tartozik. Azokban az esetekben, ahol a bírságon kívül a rendes adó többszörösével is megbüntettek valakit, ez az adó is csökkenthető a ma érvényes adórendelkezők figyelembevételével.

Nem vonatkozik ez a kedvezmény a szesz-törvény rendelkezései ellen elkövetett kihágások miatt kirótt bírságokra és büntetésekre

vagyis a feketeszesz-bírságokat nem szállítja le a minisztérium.

(mert ki képes a mai jövedelemből a tavalai és még régebbi, tehát magasan megállapított adókat kifizetni?) bizonyos szempontból mégis igazságtalan, mert végeredményben prémiumot ad azoknak, akik nem fizettek, viszont a pontos adófizetőknek semmiféle kedvezményt nem ad az állam.

Ezek joggal elvárhatják, hogy a kincstár magát az adót szállítsa le az egész vonalon, miután az sincs arányban a mai kereseti lehetőségekkel.

A kamatfront olcsóbbodására jellemző, hogy a pénzkörök általában csak három-negyedszázalékos kamatredukciót vártak.

GABONA, ÉLŐÁLLAT, NYERSBŐR ÉS PIÁCI ÁRAK A BÁNSÁGBAN. Oraviczbányai tudósítónk jelenti: A brassói piacokon április hónapban a gabona-, állat- és élelmiszer árak a következőképpen alakultak ki: Gabonapiac: buza és kukorica 300 lej méter-mázsánként. Árpában és zabban nincs kínálat. Lisztárak: két nullás finom fehér 7,50,

fehér főzöliszt 6,75, barna, kenyérnek való liszt 6 lej, kukoricaliszt 3,50 lej kilogrammonként. A korpa mázsája 400 lej. Élőállat-piac: szarvasmarha 8-12, borjú 12-14, sertés 14-17 lej kilogrammonként, élőszuliban, bárány darabja, nagyság szerint 60-150 lej. A húsarak: marhahús 12, borjúhús 20-26, disznóhús 26, zsir 26, sonka főzve, pácolva 80 lej kilogrammonként a hus-székekben. Nyers állathörök: szarvasmarhabőr kilogrammonként 15, báránybőr darabja 20, birkabőr 40-50, borjubőr 100-110, lóbőr 150-200 lej darabonként. Piaci élelmiszerárak: burgonya 4, száraz bab 6, vöröshagyma 7 lej kilogrammonként. A zöldség kötege 1-2 lej. Tojás 15 darab 10 lej. Tejtermékek: tej literje, föl-lel 7, tejföl literje 50 lej, tehéntúró kilogrammonként 8-12 lej, vaj kilogrammjá 40-80 lej. Szárnyasfélék: Csirke, rántani való, párja 60-80, tyúk, pecsényének párja 80-100, kacsá párja 60-80 lej.

Iskolák Egyesületek

— ARANY BALLADAI A SZINPADON. A Kolozsvári Református Kollégium Pártfogó Egyesülete, a kollégiumi egyetemi hallgatók, az ifjúsági ének- és zenekar közreműködésével, a Magyar Színház, a Magyar Zenekonzervatórium és a kolozsvári magyar zenekedvelők szalónzenekarának művészi támogatásával a Magyar Színházban április hó 25-én este 9 órakor nagyszabású és magas művészi színvonalú irodalmi ünnepet rendez Arany János legremekbballadáinak szobán, zenében és művészi képekben való előadásával, a következő műsorral: 1. Erkel Ferenc: „Bánk bán” c. operájának nyitánya. Előadják a kolozsvári zenekedvelők szalónzenekara és a magyar zenekonzervatórium hegedűművészei. Vezényli: Schull György. — 2. Reményik Sándor bevezető előadása. — 3. Szondi két apródja. Jelenetazve előadja az egyetemi hallgatók szavalókara. A jelenetek Zichy Mihály rajzai után. — 4. Az árva fiú. Előadja: Kaszab Anna, a Magyar Színház művésznője. — 5. Kondorosi csárda mellett. A hegedű száraz fája. Ígyunk biz azt egy-egy kicsit! Aranydalok. Előadja: Gyenge Samu teológus. — 6. Mátyás anyja. Zenéjét szerezte Delly Szabó Géza. Előadja a Kolozsvári Törökös Dalgylet. Vezényli Kárpáti Emil. — 7. A walesi bárdok. Előadja az egyetemi hallgatók szavalókara. — 8. A walesi bárdok. Zichy Mihály festménye. Előkép. Rendezi Fekete Mihály, a Magyar Színház tagja. — 9. Vörös Rébék. Előadja Kerekes Ilona színművésznő. — 10. Tengeri hantás. Zichy Mihály illusztrációja. Előkép. A Dalos Eszti tragédiáját elmondja Szölke Sándor egyetemi hallgató. — 11. Pázmány lovag. Előadja Fekete Mihály, a Magyar Színház tagja. — 12. Zách Klára. Zenéjét szerezte Tárca Bertalan. Előadja a szalónzenekar kíséretével, az egyetemi hallgatókkal megerősített kollégiumi vegyeskar. Vezényli a szerző.

Vajjon szükséges-e különösbben felhívni e műsorra a magyar közönség figyelmét? Az 1932. év Arany halálának 50-ik fordulója s ama ünnepek sorát nyitja meg ez az előadás, amelyekkel a magyarság bizonyára minde-nütt áldozni fog legnagyobb elbeszélő költője halhatatlan emlékezetének.

— A BRASSÓI SZÉKELY TÁRSASÁG pék, cipész, csizmadia, asztalos és autó-szerelő iparra keres tanulókat. Jelentkezni lehet József Domokos főtátnárnál, Brassó, Kálvin János-utca 3. Válaszbelégy.

— 40-50 ÉVI ÖNKÉNTES TÚZOLTÓI SZOLGÁLAT. A brassói önkéntes tűzoltóság négy rendes tagját, még pedig: László József helyettes alosztályvezetőt, aki 42, Lungu Miklós tiszteletbeli főltömestert, aki 50, Friedel Ferenc tiszteletbeli főszertárnokot és Tontsch Frigyes alosztályvezetőt, kik 40 év óta rendes tagjai és e hosszú idő alatt sok nagy tüzeset alkalmával, mindenkor tanujelét adták önként és önzetlenül vállalt embertársi kötelességérzetüknek, bajtársi körben ünnepelte, nekik díszoklevelet adott és egyuttal kitüntetésre terjesztette fel. E derék önkéntes tűzoltók megérdemlik Brassó város összlakosságának elismerését és halálját. Ugyancsak meleg ünneplésben részesítették Vargyassy Lajost, aki 43 évi szolgálat és 6 évi megszakítás után újból visszavetített a brassói önkéntes tűzoltóság kötelékébe.

Már csak néhány nap választ el április 23-a és 24-étől, az Állami Osztálysorsjáték 1. osztályának huzási napjaitól. E két napon huzzák ki az első 2450 nyereményt, 6.955.000 lei értékben, mely összeg már a sorsjáték kezdetekor letétbe helyeztetett a Nemzeti Bankban.

Még az acélidegzetű emberek is hasznos elolvasni

Dr. VÖLCYESI FERENC:

ÜZENET AZ IDEGES EMBEREK NEK!

című most megjelent könyvét. Szenteljünk naponta 5 percet egészségünknek, hogy megelőzzük a bajt és megőrizzük egészségünket

Ára fűzve 231 Lei.

Kapható a
Brassói Lapok Könyvosztályában.

Most már értem a RÁDIÓT

című könyv jelent meg, mely hivatva van az amatőrök nagy táborát bevezetni a rádió technika szépségeibe, élvezetes, világos és szellemes módon. Aki elolvassa ezeket a szellemes párbeszédet, az igazán tökéletesen érti a rádiót. A könyvet 245 mesteri egyszerűségi és humoru rajz kíséri.

Mindenki számára nélkülözhetetlen.

Mindenki számára érthető.

Ára 88.— Lei

Kaphatók a

Brassói Lapok Könyvosztályában
Brassó, Napu-utca 56—58, az udvarban.

Leszállított árban

100 ujságcikk alapján ROMÁNUL

Magánuton gyorsan és tökéletesen legkönnyebben tanulhatja meg a román nyelvet Dr. CHERES-
TESIU és DERY kolozsvári professzorok szerkesztésében megjelent 10 füzetes nyelvtanából

250 Lei helyett csak 150 Lei.

Postai megrendeléseket azonnal elintézt a
Brassói Lapok Könyvosztálya

Miniszterek és kereskedő-
segédek, tábornokok és hi-
vatalosok, egyetemi hall-
gatók és gimnazisták, elő-
kelő urikisasszonyok és var-
rólányok, világhírű művé-
sek és kis színésznők, eg-
yformán szórakoznak

Grätzer:

Fejtorna

című könyvvel 2500 rejt-
vényt (megfejtéssel együtt)
50 keresztrejtvényt, 350 el-
mesport, sakk, optika, hi-
bakép, rejtvényt, humor, hi-
res emberek rejtvényt stb.
Ára 90.— postai küldéssel
100 — utánvétellel 115 — Lei
Kapható a Brassói Lapok
Könyvosztályában.

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidualatának kiadása és rotációs nyomtatása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 Lei. Magyaror-
szágra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420 fél-
évre 820, évente 1600 Lei — Egyes szám ára 5 Lei; Magyarországon 20 fillér.

Fiókkidóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófehérvármegye részére Déva, Str.
Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza).

Főmegbizott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30.

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor, Kohn Jenő és Bartalis Ferenc. Ploesti:
Grün Simon — Dés: Kovács Samu-u. 8. (Oszán Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubalarilor
7. (volt Timár-utca) Neumann Ignác. Torda-Aranyos-, Marostorda- és Kisküküllő-
megyékre kerületi megbízott (Bernát Ernő) Tg-Mureș, Str. Câmpului 8. — Marosvásárhely:
(Benjamin Árpád), Piața Regele Ferdinand 53 Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szigetváry László).
— Nagyvárad: Strada Constantin 2 (Szabó László) — Szatmár: Csokonai-utca 10 (Váradi
József). — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Orbán Balázs-utca 31. (Varró Elek). —
Szilágysomlyó: (Heller Ernő). — Temes-, Arad- és Krassószörényvármegyék: —
(Némethy Gábor) Temesvár, IV. Bem-utca 31 — Torda: Str. Regele Ferdinand 25 (Dán József).

Központi szervezők pénzfelvételei jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hir-
detőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk

Alantí népszerűen meg- írt orvosi művek kap- hatók a Brassói Lapok Könyvosztályában

BRASSÓ, KAPU-UTCA 56—58
(Az udvarban.)

Bodon dr. tanár: Hogyan éljen a szív- bajos ember? Szívba, érlemezese- dés, vérnyomás, III. kiad.	L 88
Müller dr.: A tuberkulózis megelő- zése és gyógyítása	102
Soós dr.: Diétás konyha, kötve	251
Couté dr.: Egészség és önfegyelmzés	110
Földes dr.: Orvosi tanácsok fiatal asszonyoknak	102
Káldor dr.: Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést?	102
Bucányi dr.: Nyerskoszt	102
Bucányi dr.: Érelmeszesedés	51
Mezei dr.: Mit tegyek, mit ne tegyek, ha szép akarok lenni?	88
Stekel prof.: Üzenet az anyáknak I. rész. Kisgyermekkor. Csecsemőkor- tól 2 éves korig	88
II. rész. Óvodáskor és az első iskola- évek	12
III. rész. Serdülőkor és az érettség kora	12
Engländer dr.: A reumás bajok házi kezelése	8
Stekel prof.: Modern házasság	10
Dr. Décsi: Az impotencia	54
Torday dr.: Egészségügyi, csecsemő gyermek- és anyavédelem	81
Feldmann dr.: Idegesség és ösztönélet 140 oldal, nagy alakban	102
Völgyessy dr.: Lelki gyógy mód a szervi- és kedélybetegségeknek	272
Ch. Baudouin: Az önfegyelmzés mű- vészete	102
Schimert dr.: Allopathia — Homöo- pathia, Homöotherapia	85
Kármán dr.: A gyermekek erkölcsi hibái és erkölcsi betegségei	13
Alkoholizmus — Alkoholizmus. Ir- ta: Dr. Donáth Gy. e. tanár	5
Dr. Bálint Rezső: Cukorbetegség és az Insulin, diétikus konyha, re- ceptekkel	544
A tüdő-tuberkulózis. Irta: Dr. Klem- perer F. e. tanár. Illusztrációkkal	190
Kellner: Mit kell a sportolónak saját, testéről tudnia. Több, mint 200 ol- dal, 42 ábrával, H. kiadás	99
Korányi prof.: A húgyszervek beteg- ségei. A vese és a húgyutak meg- betegedései	136
Lukács Pál dr.: Hogyan éljen a gyom- or- és bélbajos ember?	88
Pogány János dr.: Élelmiszertáblázat. Pontos számítások az élelmiszerek és élvezeti cikkek kalóriamennyisé- géről és tápértékéről	45
Dr. Völgyesi Ferenc: Üzenet az ide- ges embereknek	231
Dr. Somogyi Béla szerkesztésében, 20 egyetemi tanár közreműködésével: A rákbetegségek ismertetése, felis- merése, gyógyítása és elhárítása a nagyközönség részére	204
Dr. Totis: Az ifjúság nemi problé- mái	85

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagy-
raktár a Brassói Lapok Könyvosz-
tályában. Kérje díjtalan árjegyzékeinket.

Alulírott úgy a maga, mint családja és valamennyi rokona nevében,
fájdalomtól lesújtva tudatja, hogy forrón szeretett édesatyja

Simay Gerő

kereskedelmi tanácsos, a Brassói Népbank Rt. elnöke, a Brassói
Kereskedelmi és Iparkamara volt alelnöke, stb.

e hó 18-án, d. u. 4 órakor, rövid, de szilveszter után, a halotti szent-
ségekkel megerősítve, 84 éves korában, befejezte munkásságában gazdag,
köztiszteltől és becsültől övezett, áldásos életét.

Drága halottunkat f. hó 20-án, szerdán délután 5 órakor fogjuk, a bo-
lonyai róm. kath. temető kápolnájából eltemetni. Lelkiudvéért az engesztelő
szentmiseáldozat csütörtökön reggel fél 8 órakor lesz bemutatva az Egek
Urának.

Cegyen áldott emléked!

Brassó, 1932 április 19.

SIMAY VIKTOR
főgimn. tanár.

A Brassói Népbank Rt. igazgatósága, felügyelő-bizottsága
és tisztviselői kara mély fájdalommal tudatja, hogy

Simay Gerő ur

kereskedő, kereskedelmi tanácsos, a Brassói Népbank Rt.
igazgatóságának elnöke

f. hó 18-án elhunyt.

Mint az intézet igazgatósági elnöke tizenkét éven át nagy
odaadással és korát meghaladó fáradhatatlansággal munkálko-
dott az intézet javán.

Emlékét mindig kegyelettel fogjuk megőrizni!

Brassó, 1932 április 18.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 Lei. Vasárnap: 7.50, illetve 15 Lei. Legkisebb hirde-
tés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.
A bucaresti kiadás részére: szavanként 3 Lei. 50-szeri megjelenésnél 2 Lei.

Vétel-eladás

Gyermekekréha

tiszta gyapjuszövetből 250

Férfiöltönyök LEJ-161

mérték után

ROSENBERG

RUHAÁRUHÁZ

Brassó, Kapu-utca 32.

Teljes jó karban levő „Wind-
hoffer” zongora eladó vagy ki-
adó. Cím 17609 szám alatt a
brassói kiadóban.

Cseh Lajos alsócsernátoni bir-
tokosnál eladó 80—100 q első-
rendű, széna és sárju szarvas-
marháknak való. 17608

Keresek megvételre vagy köl-
csön 5 darab 2—10 HP. 220—
380 Volt váltóáramú motort és
üzemi áramhoz órát. Ajánlatok
Mobilul, Brasov, Portii 32.

Keresek megvételre JÉG-
SZEKRÉNYT MÉSARSZÉK ré-
szére. Brassó, Fekete-ucca 5.

OLCSÓ KÉZIMUNKAK nagy
választékban Brassó, Str. Or-
fanilor. E. Pellegrini. 17612

Lakás

Négy szobás

modern lakás

Brassó, Strada Mihai Voivod
(Kolostor-u.) 4. II em. azon-
nal kiadó, értekezhetni. Tut-
sek Jenőnél Str. I. C. Braji-
anu (Korhaz-u.) 43 sz. alatt na-
ponta d. u. 4—5 óra között

Allást keres

Urinő, 3 nyelvet beszél, nagy
gyakorlata van háztartásban,
házvezetőnek menne. Péter-
fy, Medias, Forcaș 35. 17605

Allást nyer

Önálló

alj-varró,

férfi vagy nő azon-
nal felvétetik.

M. NEUMANN
BRASSO.

BUDAPESTRE olcsón utazhat

május 1-től 24-ig. — Egyéni utazás költségei Brassó — Budapest
és vissza beleértve vasúti-jegy, utlevél, vizum és vásáriga-
zolvány is II. osztály 3100 Lei — III. osztály 2350 Lei — Csak az

EUROPA menetjegyiroda utján

Brassó, Korona-szálló épületében.

Megérkezett! Vicki Baum Megérkezett! Helén Doktorkisasszony

a többszáz ezer példányban elfogyott német regény, kitűnő magyar regénykia-
dása. — Vicki Baum ma a legolvasottabb német írónő, akinek világhírű a Helén
Doktorkisasszony, a leánygyaság megrázó regénye alapozta meg.

Ed. lig megjelentek:

Parrott: Exfeleség.

Móricz Zs.: Forr a bor,

Kötetenként 68.— Lei egész vászonkötésben.

Werfel: Nápolyi Testvérek.

Bródy Lili: A Manczi.

Kapható: a „Brassói Lapok” Könyvosztályában.